

Brussel, 5 december 2025
(OR. en)

16521/25

Interinstitutioneel dossier:
2025/0059(COD)

MIGR 464
JAI 1871
COMIX 437
RELEX 1642
CODEC 2047
NO
LI
CH
IS

NOTA

---

van:	het voorzitterschap
aan:	de Raad
nr. Comdoc.:	6917/1/25 REV 1; 6917/1/25 ADD 1; 6917/2/25 ADD 2
Betreft:	Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een gemeenschappelijk systeem voor de terugkeer van illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen en tot intrekking van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijn 2001/40/EG van de Raad en Beschikking 2004/191/EG van de Raad – Algemene oriëntatie

---

De delegaties vinden hierbij de compromistekst van het voorzitterschap over het bovengenoemde voorstel, ter voorbereiding van de zitting van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) op 8 en 9 december 2025. Toevoegingen ten opzichte van het Commissievoorstel zijn *vetgedrukt en gecursiveerd* en schrappingen zijn aangegeven met [...].

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot vaststelling van een gemeenschappelijk systeem voor de terugkeer van illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen en tot intrekking van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijn 2001/40/EG van de Raad en Beschikking 2004/191/EG van de Raad

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 79, lid 2, punt c),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's²,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

---

¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

² PB C [...] van [...], blz. [...].

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht moet de Unie beschikken over een gemeenschappelijk beleid inzake de terugkeer van onderdanen van derde landen die geen recht op verblijf in de Unie hebben. Een doeltreffend terugkeerbeleid is een essentieel onderdeel van een geloofwaardig systeem voor migratiebeheer.
- (2) Bij deze verordening wordt een gemeenschappelijk systeem ingesteld voor de terugkeer van onderdanen van derde landen [...] **die illegaal** in de [...] **lidstaten verblijven**, op basis van een gemeenschappelijke procedure voor terugkeer [...], **verplichtingen voor illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, een reeks instrumenten voor het** beheren van [...] **doeltreffende terugkeer, met inbegrip van maatregelen om terugkeer te stimuleren**, en samenwerking [...] tussen de lidstaten.
- (3) Ten behoeve van de uitvoering van de alomvattende aanpak die is vastgelegd in Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad³, moet een gemeenschappelijk systeem worden ingevoerd voor een doeltreffend beheer van de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen. Om te zorgen voor de samenhang en doeltreffendheid van de acties en maatregelen van de Unie en haar lidstaten, handelend binnen hun respectieve bevoegdheden, moet dat **gemeenschappelijke** systeem gebaseerd zijn op geïntegreerde beleidsvorming.
- (4) De Europese Raad heeft consequent onderstreept hoe belangrijk het is om op alle niveaus vastberaden in te zetten op het faciliteren, verhogen en versnellen van terugkeer uit de Europese Unie. In oktober 2024 heeft de Europese Raad de Commissie verzocht met spoed een nieuw wetgevingsvoorstel in te dienen.

---

³ Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013 (PB L, 2024/1351, 22.5.2024, blz. 1).

- (5) Op 12 december 2024 heeft de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken strategische richtsnoeren voor de wetgevende en operationele programmering in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht aangenomen, waarin er nogmaals op wordt gewezen dat een succesvol terugkeerbeleid een fundamentele pijler is van een alomvattend en geloofwaardig asiel- en migratiestelsel van de Unie. In de strategische richtsnoeren wordt een oproep gedaan om daartoe een kordatere en bredere aanpak van terugkeer te ontwikkelen en uit te voeren, door middel van de spoedige verbetering van het rechtskader.
- (6) Een doeltreffend terugkeerbeleid moet zorgen voor samenhang met het migratie- en asielpact, moet bijdragen tot de integriteit van dat pact *en* moet illegale immigratie naar de Unie helpen beheren en [...] niet-toegestane verplaatsingen van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen tussen lidstaten helpen voorkomen [...], [...] met inachtneming van de grondrechten.

(7) De Unie en haar lidstaten hebben hun inspanningen om het terugkeerbeleid doeltreffender te maken opgevoerd. Ondanks deze inspanningen sluit het bestaande rechtskader, dat bestaat uit Richtlijn 2001/40/EG van de Raad⁴ en Richtlijn 2008/115/EG⁵, niet langer aan bij de behoeften van het migratiebeleid van de Unie ***noch bij de behoeften op wetgevings- en operationeel gebied om voor een doeltreffende terugkeer te zorgen***. Sinds de vaststelling van Richtlijn 2008/115/EG in 2008 is zowel de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht als het migratiebeleid van de Unie aanzienlijk geëvolueerd. In het EU-recht op het gebied van migratie heeft zich een verschuiving voorgedaan van het vaststellen van wetgeving met minimumnormen naar het dichterbij elkaar brengen van de praktijken van de lidstaten. In 2018 heeft de Commissie met het voorstel tot herschikking van de terugkeerrichtlijn⁶ een poging ondernomen om de terugkeerregels te hervormen. De Commissie heeft ook geprobeerd om door middel van de Aanbevelingen (EU) 2017/2338⁷ en (EU) 2023/682⁸ de lidstaten te ondersteunen bij het gebruik van de flexibiliteit die Richtlijn 2008/115/EG biedt. Desondanks zijn de grenzen van het huidige rechtskader intussen bereikt.

---

⁴ Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013 (PB L, 2024/1351, 22.5.2024).

⁵ Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (PB L 348 van 24.12.2008, blz. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁶ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (herschikking). Brussel, 12.9.2018. COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD).

⁷ Aanbeveling (EU) 2017/2338 van de Commissie van 16 november 2017 tot vaststelling van een gemeenschappelijk “terugkeerhandboek” voor gebruik door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bij de uitvoering van terugkeergereleerde taken (PB L 339 van 19.12.2017, blz. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁸ Aanbeveling (EU) 2023/682 van de Commissie van 16 maart 2023 betreffende de wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten en het versnellen van terugkeer bij de uitvoering van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad (C(2023) 1763, PB L 86 van 24.3.2023, blz. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>).

- (8) Om te waarborgen dat onderdanen van derde landen die niet of niet langer voldoen aan de voorwaarden voor binnenkomst, verblijf of vestiging op het grondgebied van de lidstaten, op humane wijze en met volledige eerbiediging van de grondrechten en het internationale recht worden teruggestuurd, moet een gemeenschappelijke terugkeerprocedure worden opgezet die blijkt geeft van [...] daadkracht. Duidelijke en transparante regels die in alle lidstaten van toepassing zijn, moeten zowel de betrokken onderdanen van derde landen als de bevoegde autoriteiten zekerheid bieden. Het is zaak de terugkeerprocedures te vereenvoudigen, te faciliteren en te versnellen, en ervoor te zorgen dat terugkeer niet wordt belemmerd, *bijvoorbeeld* door niet-toegestane verplaatsingen naar andere lidstaten.
- (9) De toepassing van de regels uit hoofde van deze verordening mag geen afbreuk doen aan de regels inzake toegang tot internationale bescherming overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad⁹. In voorkomend geval worden de regels van deze verordening aangevuld met de in Verordening (EU) 2024/1348 opgenomen specifieke regels voor het koppelen van negatieve asielbesluiten en terugkeerbesluiten met betrekking tot uitvaardiging en rechtsmiddelen, en de terugkeergrensprocedure die is vastgesteld bij Verordening (EU) 2024/1349 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰.
- (9a) Niets in deze verordening mag zodanig worden uitgelegd dat afbreuk wordt gedaan aan het nationale strafrecht van de lidstaten, en met name aan de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen van strafrechtbanken.***

---

⁹ Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU (PB L, **2024/1348** [...], 22.5.2024, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹⁰ Verordening (EU) 2024/1349 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een terugkeergrensprocedure, en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1148 (PB L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Deze verordening eerbiedigt de grondrechten van onderdanen van derde landen, alsook de beginselen die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (“het Handvest”) en in het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, zoals aangevuld bij het Protocol van New York van 31 januari 1967 (“het Verdrag van Genève”). De verordening moet worden toegepast in overeenstemming met het Handvest, de algemene beginselen van het recht van de Unie en het toepasselijke internationale recht.
- (11) Het beginsel van non-refoulement en het verbod op collectieve uitzetting zoals vastgelegd in artikel 19 van het Handvest moeten worden nageleefd[...]. Niemand mag worden verwijderd of uitgezet naar, dan wel worden uitgeleverd aan een derde land waar een ernstig risico bestaat dat hij aan de doodstraf, aan folteringen of aan andere onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen wordt onderworpen.
- (12) De lidstaat op het grondgebied waarvan de illegaal verblijvende onderdaan van een derde land wordt gedetecteerd, is verantwoordelijk voor zijn terugkeer. Indien een geval van illegaal verblijf wordt gedetecteerd, moeten de lidstaten, ***zonder in eerdere procedures of processen verrichte controles te herhalen***, de onderdaan van een derde land ***die moet terugkeren***, snel identificeren en mogelijke veiligheidsrisico’s snel verifiëren aan de hand van de relevante databanken van de Unie en de lidstaten.[...]
- (12a) ***De door de lidstaat krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde rechterlijke instantie moet zich buigen over de voorziening in rechte tegen het terugkeerbesluit, het inreisverbod en het verwijderingsbesluit. De naleving van de vereisten die voortvloeien uit het beginsel van non-refoulement moet worden geverifieerd indien gegevens in het dossier die onder de aandacht zijn gebracht van de krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde rechterlijke instantie voor de voorziening in rechte tegen het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit, zoals aangevuld of toegelicht na een procedure op tegenspraak, erop wijzen dat het beginsel van non-refoulement mogelijk wordt ondermijnd.***

- (12b) *Onverminderd het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte, op basis waarvan de onderdaan van een derde land de termijn voor vrijwillig vertrek, of het ontbreken daarvan, in het terugkeerbesluit kan aanvechten, mag de nietigverklaring of intrekking van de termijn voor vrijwillig vertrek geen afbreuk doen aan de in dat terugkeerbesluit bepaalde verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten.*
- (13) *In geval van verwijdering moeten de krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde autoriteiten de naleving van het beginsel van non-refoulement verifiëren op basis van een individuele beoordeling waarbij alle relevante omstandigheden in aanmerking worden genomen. De betrokken onderdanen van derde landen moeten zo snel mogelijk bewijsmateriaal over hun persoonlijke omstandigheden overleggen. Het moet mogelijk zijn om daarvoor gebruik te maken van een in eerdere fasen van de procedure *of tijdens eerdere procedures* uitgevoerde [...] beoordeling van alle relevante omstandigheden. Elke *relevante* [...] verandering in de omstandigheden en elk nieuw element dat op een risico wijst, moet worden onderzocht, *mits de verandering of het nieuwe element wordt gestaafd en niet wordt geacht louter door de onderdaan van een derde land te zijn aangevoerd om de verwijdering uit te stellen of te verijdelen.**
- (13a) *De lidstaten kunnen onderdanen van derde landen die aangeven dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement, doorverwijzen naar de passende procedure, met inbegrip van de asielprocedure overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU. De lidstaat kan de onderdaan van een derde land ook doorverwijzen naar de passende procedure wanneer de krachtens het nationale recht aangewezen bevoegde autoriteiten zich bewust worden van relevante aanwijzingen dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement.*

- (14) ***Om een effectieve terugkeer naar derde landen te bevorderen, [...] moeten de lidstaten, onder meer aan de hand van nieuwe bilaterale overeenkomsten of regelingen, flexibeler alsook gerichter kunnen samenwerken.***
- (15) Zodra is vastgesteld dat de onderdaan van een derde land niet of niet langer voldoet aan de voorwaarden voor binnenkomst, verblijf of vestiging op het grondgebied van de lidstaten, moet snel een terugkeerbesluit worden uitgevaardigd op basis van een individuele beoordeling waarbij alle ***relevante*** feiten en omstandigheden in aanmerking worden genomen. ***In het terugkeerbesluit moet worden vermeld dat de onderdaan van een derde land verplicht is het grondgebied van de lidstaten te verlaten. Het mag niet verplicht zijn in het terugkeerbesluit het land van terugkeer te bepalen. Het land van terugkeer moet uiterlijk vóór de verwijdering worden bepaald en kan worden bepaald in het terugkeerbesluit of in een ander van het terugkeerbesluit afzonderlijk verwijderingsbesluit. Indien er sprake is van een risico van refoulement, mag de uitvaardiging van een terugkeerbesluit niet worden uitgesloten, maar moet verwijdering worden uitgesteld.***
- (15a) ***Niets in deze verordening mag de lidstaten beletten om voor specifieke groepen in hun nationale wetgeving te voorzien in andere gronden voor uitstel van verwijdering.***
- (15b) ***De verantwoordelijkheid voor het verlaten van het grondgebied van de lidstaten overeenkomstig het terugkeerbesluit moet in de eerste plaats liggen bij de onderdaan van een derde land die dat grondgebied moet verlaten.***
- (16) Er moet voor worden gezorgd dat de essentiële elementen van een door een lidstaat uitgevaardigd terugkeerbesluit in een specifiek formulier, in de vorm van een Europees terugkeerbevel, worden opgenomen en beschikbaar worden gesteld hetzij in het Schengeninformatiesysteem, samen met de signalering inzake terugkeer, hetzij via bilaterale informatie-uitwisseling met een andere lidstaat. Het Europees terugkeerbevel moet op zijn beurt de erkenning en de uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde ***uitvoerbare*** terugkeerbesluiten ***of verwijderingsbesluiten*** ondersteunen, indien de onderdaan van een derde land zich zonder toestemming naar een andere lidstaat verplaatst.

- (17) [...]
- (18) Indien tegen een onderdaan van een derde land die zich op het grondgebied van een lidstaat bevindt, een uitvoerbaar terugkeerbesluit is uitgevaardigd door een andere lidstaat, [...] moeten de erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten de terugkeerprocedure faciliteren en versnellen op basis van nauwere samenwerking en wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten. **Die erkenning en uitvoering** [...] kunnen ook helpen om irreguliere migratie en niet-toegestane secundaire verplaatsingen binnen de Unie te ontmoedigen en vertragingen in de terugkeerprocedure te beperken. Het rechtsmiddel tegen een terugkeerbesluit **mag uitsluitend** in de uitvaardigende lidstaat worden ingesteld.
- (18a) Erkenning van een terugkeerbesluit of verwijderingsbesluit op basis van de informatie in het in artikel 7, lid 7, bedoelde Europees terugkeerbevel, hoeft niet de vorm van een beslissing of handeling aan te nemen. Niet-erkenning van een terugkeerbesluit of verwijderingsbesluit hoeft niet de vorm van een beslissing of handeling aan te nemen.**

- (18b) Indien een lidstaat overweegt een uitvoerbaar terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit van de uitvaardigende lidstaat te erkennen en uit te voeren, kunnen de volgende leidende beginselen de lidstaat helpen situaties in kaart te brengen waarin wederzijdse erkenning niet mag worden toegepast, maar een nationaal terugkeerbesluit moet worden uitgevaardigd. Het kan hierbij gaan om situaties waarin uitvoering in strijd zou zijn met het overheidsbeleid van de uitvoerende lidstaat, onder meer met betrekking tot de terugkeer van bepaalde categorieën onderdanen van derde landen, zoals niet-begeleide minderjarigen en slachtoffers van mensenhandel, voor wie het nationale recht in een hoger beschermingsniveau voorziet; het uitvaardigen van een nieuw terugkeerbesluit sneller is; de informatie in het Europees terugkeerbevel onvolledig is; de onderdaan van een derde land een beroep heeft ingesteld tegen het terugkeerbesluit van de uitvaardigende lidstaat; de onderdaan van een derde land moet worden verwijderd naar een ander derde land dan bepaald in het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit van de uitvaardigende lidstaat, en indien er geen land van terugkeer in het terugkeerbesluit is bepaald.*
- (18c) Ter voorbereiding van de stappen in de richting van verplichte wederzijdse erkenning, moeten de Commissie en de bevoegde EU-agentschappen, zoals eu-LISA, in voorkomend geval, de lidstaten ondersteunen, onder meer door na te gaan welke regelingen en aanpassingen er nodig zijn voor de automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel.*
- (19) [...] *Uiterlijk bij de vaststelling van de in artikel 7, lid 8, bedoelde uitvoeringshandeling, moeten de lidstaten, de Commissie en de bevoegde EU-agentschappen, zoals eu-LISA, [...] wettelijke en technische regelingen **beginnen te** treffen om ervoor te zorgen dat het Europees terugkeerbevel via het Schengeninformatiesysteem beschikbaar kan worden gesteld. [...]*

- (19a) Twee jaar nadat deze verordening van toepassing is geworden, moet de Commissie de uitvoering van wederzijdse erkenning beoordelen, met name wat betreft de vraag of de lidstaten de wettelijke en technische regelingen hebben getroffen aan de hand waarvan het Europees terugkeerbevel overeenkomstig artikel 7, lid 7, beschikbaar wordt gesteld via het Schengeninformatiesysteem, en of die doeltreffend zijn; de vraag of de lidstaten de in artikel 7, lid 9, bedoelde wettelijke en technische regelingen voor de automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel hebben getroffen; de doeltreffendheid van de erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten; de lasten die daaruit voortvloeien voor de nationale gerechtelijke en administratieve stelsels, en de resultaten van desbetreffende opleidingen en proefprojecten.*
- (19b) Op basis van de in artikel 9, lid 10, bedoelde beoordeling moet de Commissie, in voorkomend geval, wetgevingsvoorstellen indienen, met inbegrip van gerichte wijzigingen met het oog op doeltreffende terugkeer, teneinde verplichte erkenning en uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde uitvoerbare terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten in te voeren. Indien de Commissie geen voorstel indient, moet zij de reden daarvoor opgeven.*
- (20) Het effect van nationale terugkeermaatregelen moet onverminderd een Uniedimensie krijgen, door middel van een inreisverbod dat de betrokkene de toegang tot en het verblijf op het grondgebied van alle lidstaten ontzegt. De duur van het inreisverbod moet volgens alle relevante omstandigheden van het individuele geval worden bepaald en mag in beginsel niet langer zijn dan [...] **twintig** jaar. Wanneer een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land bij uitreiscontroles aan de buitengrenzen wordt gedetecteerd, kan het passend zijn een inreisverbod op te leggen om te voorkomen dat hij het grondgebied in de toekomst weer binnenkomt, en om zo de risico's van illegale immigratie te verminderen **zonder een snel vertrek van de onderdaan van een derde land in de weg te staan.**

- (21) Onderdanen van derde landen [...] **die niet hebben voldaan** aan de verplichting om te vertrekken [...] **of aan wie geen termijn voor vrijwillige terugkeer is toegekend, kunnen door middel van dwangmaatregelen worden verwijderd.** Ten aanzien van onderdanen van derde landen die zich niet houden aan de vertrektermijn, moeten strengere regels voor verwijdering worden toegepast die directe en onmiddellijke gevolgen hebben, **teneinde niet-toegestane secundaire verplaatsingen en veiligheidsrisico's te voorkomen. Indien er geen redenen zijn om aan te nemen dat vrijwillige terugkeer het doel van een terugkeerprocedure zou ondermijnen, kan de terugkeer van meewerkende onderdanen van derde landen voornamelijk via vrijwillige terugkeer blijven verlopen.**

Dwangmaatregelen moeten, uit het oogpunt van de gebruikte middelen en nagestreefde doelstellingen, in overeenstemming zijn met de beginselen van evenredigheid en doeltreffendheid.

- (21a) **Aangezien deze verordening uitsluitend van toepassing is op illegaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen, heeft zij geen gevolgen voor advisering bij terugkeer en re-integratie en andere programma's ter ondersteuning van vrijwillige terugkeer en re-integratie van legaal in de Unie verblijvende onderdanen van derde landen.**

- (22) Er zijn gemeenschappelijke regels nodig om ervoor te zorgen dat **illegaal verblijvende** onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen [...], efficiënt worden geïdentificeerd en snel worden teruggestuurd. Er moeten relevante controles worden uitgevoerd om onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen, te identificeren en te signaleren, onder meer door gebruik te maken van het screeningproces dat is opgenomen in Verordening (EG) nr. 2024/1356 van het Europees Parlement en de Raad¹¹. **In het algemeen** moet verwijdering de regel zijn voor onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen, en het moet mogelijk zijn af te wijken van de algemene regels om te voorzien in inreisverboden van langere duur **of voor onbepaalde tijd** en in langere bewaringstermijnen, alsook af te wijken van het gebruik van speciale inrichtingen voor bewaring, zodat personen die een bedreiging voor de veiligheid van de [...] **lidstaten** vormen, snel worden verwijderd.

---

¹¹ Verordening (EU) 2024/1356 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot invoering van de screening van onderdanen van derde landen aan de buitengrenzen en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/817 (PB L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Nieuwe regels moeten de lidstaten meer mogelijkheden bieden om voor de terugkeer naar derde landen gebruik te maken van aanvullende instrumenten. Het moet mogelijk zijn specifieke overeenkomsten of regelingen met derde landen te treffen zodat de lidstaten meer mogelijkheden voor terugkeer krijgen, mits het betrokken derde land de internationale mensenrechtennormen en, **in geval van verwijdering**, het beginsel van non-refoulement eerbiedigt. ***Tekortkomingen met betrekking tot specifieke delen van het grondgebied van het derde land of met betrekking tot identificeerbare categorieën personen mogen het sluiten van een dergelijke overeenkomst of regeling niet in de weg staan, mits er voldoende garanties zijn dat de rechten van de onderdanen van derde landen voor wie die overeenkomst of regeling geldt volledig worden geëerbiedigd.*** Dergelijke overeenkomsten en regelingen moeten met name de volgende elementen bevatten: de [...] ***procedures die van toepassing zijn op de terugkeer***, de voorwaarden voor het verblijf in het land, de [...] ***verplichtingen van het derde land [...] en de gevolgen in geval van schendingen van de overeenkomst of regeling. Een overeenkomst of regeling die voorziet in verdere terugkeer vanuit het derde land, moet bovendien de volgende elementen bevatten: de gevolgen indien verdere terugkeer niet mogelijk is, de verplichtingen en verantwoordelijkheden van de lidstaat of de EU en het derde land, de gevolgen in geval van [...] significante veranderingen die de situatie in het derde land nadelig beïnvloeden, en een onafhankelijk toezichthoudend orgaan of mechanisme om de uitvoering van de overeenkomst of de regeling te beoordelen.*** Dergelijke overeenkomsten en regelingen geven uitvoering aan het Unierecht voor de toepassing van artikel 51, lid 1, van het Handvest.

- (23a) Teneinde voor toereikende bescherming te zorgen van de legitieme belangen die verband houden met het beheer van de buitengrenzen en de interne veiligheid van de betrokken lidstaten, moeten, wanneer een lidstaat voor de toepassing van deze verordening met een aangrenzend derde land van de Unie over een overeenkomst of regeling onderhandelt, de lidstaten die met dat derde land een gemeenschappelijke grens delen ruim vóór de sluiting van de overeenkomst of regeling in kennis worden gesteld van die onderhandelingen, met volledige inachtneming van het in artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde beginsel van loyale samenwerking. Bij het sluiten van overeenkomsten of regelingen met derde landen moeten de lidstaten worden verplicht de Commissie en de andere lidstaten in kennis te stellen van die overeenkomsten of regelingen voordat ze voorlopig worden toegepast of, indien dat eerder is, in werking treden. Om niet-naleving van het recht van de Unie te voorkomen en nog meer transparantie te bieden, moeten de lidstaten bovendien de mogelijkheid hebben om, voordat de partijen een definitief akkoord hebben bereikt, de Commissie en de andere lidstaten op vrijwillige basis op de hoogte te houden van de voortgang van de onderhandelingen met een derde land over een bij deze verordening toegestane overeenkomst of regeling, onder meer met het oog op een verzoek aan de Commissie om te beoordelen of de beoogde overeenkomst of regeling waarover wordt onderhandeld, verenigbaar is met het recht van de Unie.*
- (24) Voor de goede werking van een Schengengebied zonder binnengrenzen is het bepalend dat de lidstaten het betrokken acquis doeltreffend en efficiënt toepassen. Bij Verordening (EU) 2022/922 van de Raad is een evaluatie- en toezichtmechanisme ingesteld om de toepassing van het Schengenacquis te controleren [...], onder meer inzake de doeltreffende terugkeer van onderdanen van derde landen zonder verblijfsrecht[...].

- (25) Bij de toepassing van de terugkeerprocedure door de lidstaten moet het belang van het kind vooropstaan, overeenkomstig artikel 24 van het Handvest en het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind van 1989. Bij het beoordelen van het individuele belang van het kind moeten de lidstaten met name terdege rekening houden met het welzijn en de sociale ontwikkeling van de minderjarige op de korte, middellange en lange termijn, overwegingen inzake veiligheid en de opvattingen van de minderjarige, in overeenstemming met zijn leeftijd en mate van volwassenheid, alsook met zijn achtergrond. Niet-begeleide minderjarigen moeten bij elke stap van de terugkeerprocedure worden begeleid door een vertegenwoordiger.
- (26) Indien er redenen zijn om te twijfelen aan de minderjarigheid van een onderdaan van een derde land, [...] **kan** een leeftijdsbeoordeling worden uitgevoerd **overeenkomstig het nationale recht. De lidstaten kunnen zich baseren op leeftijdsbeoordelingen die in het kader van eerdere procedures zijn uitgevoerd.** Om de samenhang in het migratiebeheer in de Unie te waarborgen, [...] **kan** dezelfde procedure worden gevolgd als die welke is vastgelegd in Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad¹². [...]

---

¹² Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU (PB L, 2024/1348, 22.5.2024, blz. 1).

- (27) Om de terugkeerprocedure doeltreffender te maken, moeten duidelijke [...] **verplichtingen** voor onderdanen van derde landen worden vastgesteld. Onderdanen van derde landen moeten [...] **de verplichting hebben het grondgebied van de lidstaten te verlaten en** hun medewerking te verlenen aan de autoriteiten [...] **gedurende de hele** terugkeerprocedure. Onderdanen van derde landen moeten beschikbaar **en bereikbaar** blijven **voor de bevoegde autoriteiten en moeten alle informatie verstrekken die van belang is om de terugkeer voor te bereiden en uit te voeren. Hieruit volgt dat het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van onderdanen van derde landen moet zijn om hun identiteit aan te tonen en de voor** terugkeer [...] **vereiste reisdocumenten te verkrijgen en over te leggen.** Indien de verplichtingen **om het grondgebied te verlaten** en medewerking te verlenen niet worden nageleefd, moeten daar doeltreffende en evenredige gevolgen aan worden verbonden **en moeten de bevoegde autoriteiten de nodige stappen ondernemen om terugkeer te waarborgen, onder meer door middel van onderzoeksmaatregelen. Onderdanen van derde landen die niet kunnen worden verwijderd, onder meer vanwege het beginsel van non-refoulement of omdat zij geen medewerking verlenen aan de bevoegde autoriteiten, mogen niet worden vrijgesteld van algemene verplichtingen, waaronder de verplichtingen om binnen een bepaald gebied te blijven, een verblijfplaats te hebben en zich te melden. De gevolgen moeten bijvoorbeeld een vermindering inhouden van** de uitkeringen en toelagen die overeenkomstig het nationale recht worden toegekend, [...] **of de** inbeslagneming van reisdocumenten[...].
- (27a) **Verplichtingen en maatregelen die geen verband houden met terugkeer, vallen niet binnen het toepassingsgebied van deze bepalingen. In dit verband laten de artikelen 21 en volgende de bepalingen inzake gevolgen voor sociale uitkeringen krachtens het nationale recht onverlet.**
- (28) Deze verordening mag de lidstaten niet beletten om in voorkomend geval overeenkomstig het nationale strafrecht strafrechtelijke sancties, **met inbegrip van gevangenisstraffen**, op te leggen aan onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van de verordening vallen.

- (29) Er moet een reeks rechtsmiddelen tegen terugkeerderelateerde besluiten worden vastgesteld, teneinde de [...] **rechten** van de betrokken personen doeltreffend te beschermen. [...] In geval van beroep of toetsing voor een rechterlijke instantie [...] moet op verzoek de nodige rechtshulp worden verleend, **onverminderd het recht om de toegang tot rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging te beperken**.
- (29a) **Het begrip “rechterlijke instantie” is een begrip dat wordt beheerst door het recht van de Unie en door het Hof van Justitie van de Europese Unie is uitgelegd. Zo kan dat begrip per definitie slechts betrekking hebben op een instantie die de hoedanigheid van derde heeft ten opzichte van de autoriteit die de aangevochten beslissing heeft genomen. Die instantie moet rechterlijke taken vervullen en het is niet doorslaggevend of die instantie krachtens het nationale recht als een rechterlijke instantie wordt erkend. Deze verordening mag geen afbreuk doen aan de bevoegdheid van de lidstaten om hun nationale rechtsstelsel te organiseren en het aantal instanties van beroep te bepalen. Indien in het nationale recht wordt voorzien in de mogelijkheid om verdere beroepen in te stellen tegen een eerste of volgende beslissing in beroep, moeten de procedure en de opschortende werking van die beroepen overeenkomstig het recht van de Unie en internationale verplichtingen worden geregeld door het nationale recht.**
- (30) Om de terugkeerprocedures doeltreffender te maken en tegelijkertijd de eerbiediging van het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte te waarborgen, moet beroep tegen terugkeerderelateerde besluiten zoveel mogelijk op hetzelfde gerechtelijke niveau kunnen worden ingesteld. De regels van deze verordening inzake beroep en [...] **de opschorting van de uitvoering van besluiten** moeten in overeenstemming zijn met het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte.

(31) De lidstaten moeten de nodige instrumenten krijgen om [...] **te zorgen voor een snelle en doeltreffende terugkeer, onder meer via maatregelen wegens niet-naleving en stimulansen voor de naleving van de verplichtingen om het grondgebied te verlaten en medewerking te verlenen, alsmede maatregelen om** het risico op onderduiken [...] te voorkomen.

Gemeenschappelijke regels **die geen beperking inhouden van het recht van de lidstaten om in hun nationale recht aanvullende maatregelen en criteria vast te stellen**, moeten zorgen voor stroomlijning van **de vereisten in het kader van de verplichting tot medewerking en de criteria voor het bepalen van een risico op onderduiken. Dergelijke regels moeten er ook voor zorgen dat in de lidstaten een beroep wordt gedaan op bewaring en** [...] alternatieven voor bewaring [...] voor een doeltreffend beheer van de terugkeerprocedure.

(32) Wanneer dit evenredig en noodzakelijk is, moet het na een individuele beoordeling van elk geval mogelijk zijn om bewaring op te leggen, [...] **met het oog op terugkeer, met inbegrip van de** voorbereiding van [...] **de** terugkeer, [...] **overname, of de uitvoering van de verwijdering**. De autoriteiten moeten de nodige zorgvuldigheid betrachten, en de bewaringstermijn moet zo kort mogelijk zijn en mag **in het algemeen** niet langer zijn dan 24 maanden **in een bepaalde lidstaat. In geval van onderduiking in een andere lidstaat mogen eerdere bewaringstermijnen niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de maximale bewaringstermijn. Bij de berekening van de maximale bewaringstermijn mag geen rekening worden gehouden met bewaringstermijnen op grond van andere verordeningen of richtlijnen. Tijdens de bewaring moet rekening worden gehouden met bijzondere behoeften die voortvloeien uit een kwetsbaarheidsbeoordeling.**

Indien het nationale recht voorziet in bewaring van minderjarigen, moet het belang van het kind vooropstaan. Indien het mogelijk is om op een doeltreffende manier minder dwingende maatregelen als alternatief voor bewaring toe te passen op illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, moeten dergelijke maatregelen worden ingezet.

- (32a) *Na een bewaring gedurende 24 maanden moet de lidstaat in bepaalde omstandigheden de mogelijkheid hebben de onderdaan van een derde land in bewaring te stellen voor nieuwe termijnen van ten hoogste zes maanden, indien er een risico op onderduiken bestaat en er een redelijk vooruitzicht op verwijdering is ontstaan als gevolg van nieuwe belangrijke informatie. De bewaring moet worden gelast met inachtneming van het noodzakelijkheids- en het evenredigheidsbeginsel en moet zo kort mogelijk worden gehouden.*
- (33) De terugkeer van onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen, vereist specifieke maatregelen ter bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Dergelijke onderdanen van derde landen moeten daarom **voor een langere termijn dan 24 maanden** in bewaring kunnen worden gehouden, mits daarbij het evenredigheidsbeginsel in acht wordt genomen.
- (34) Onderdanen van derde landen die in bewaring worden gehouden, moeten op humane en waardige wijze worden behandeld met inachtneming van hun grondrechten en van het internationale en nationale recht [...]. Bewaring moet in de regel plaatsvinden in speciale inrichtingen voor bewaring of specifieke afdelingen van andere inrichtingen. Indien een lidstaat niet in een dergelijke inrichting kan voorzien, **of indien de lidstaat van oordeel is dat de overbrenging van de onderdaan van een derde land onevenredig is in het licht van de uitvoering van het terugkeerbesluit**, kan de lidstaat gebruikmaken van een gevangenis, waarbij de onderdanen van derde landen gescheiden worden gehouden van de gewone gevangenen.
- (35) De in deze verordening opgenomen bewaringsgronden gelden onverminderd andere bewaringsgronden die van toepassing zijn krachtens het nationale recht [...], met inbegrip van bewaringsgronden in het kader van een strafprocedure.

- (36) Het is een fundamenteel beginsel van soevereiniteit van de staat en internationale samenwerking dat elke staat verplicht is zijn eigen onderdanen over te nemen. Deze verplichting tot overname wordt beschouwd als een beginsel van internationaal gewoonterecht [...], **en is neergelegd in hoofdstuk 5 van bijlage IX bij het ICAO-verdrag en opgenomen in de Overeenkomst van Samoa. Doeltreffende terugkeer is alleen mogelijk als staten [...] voldoen aan de verplichting om hun eigen onderdanen over te nemen. Daarom zijn de lidstaten voor een doeltreffende terugkeer afhankelijk van de medewerking van derde landen. Bestaande instrumenten zoals artikel 25 bis van Verordening (EU) nr. 810/2009 en Frontex-steun worden door de EU en de lidstaten gebruikt om de samenwerking met derde landen waar nodig te verbeteren.**
- (37) Een[...] gecoördineerde aanpak van overname door de lidstaten is van cruciaal belang om de terugkeer van onderdanen van derde landen te faciliteren. Als onvoldoende gevolg wordt gegeven aan uitvoerbare terugkeerbesluiten, kan dat de gemeenschappelijke aanpak van terugkeer minder efficiënt maken. Uitvoerbare terugkeerbesluiten moeten systematisch worden gevolgd door alle maatregelen die nodig zijn om de terugkeer uit te voeren, waaronder **in voorkomend geval** de indiening van overnameverzoeken bij de autoriteiten van derde landen, indien er twijfel bestaat over de nationaliteit of indien een reisdocument moet worden verkregen.
- (38) [...]

- (39) Om de terugkeerprocedure doeltreffend te laten verlopen, zijn efficiënte administratieve samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de lidstaten nodig. De uitwisseling van informatie, met inbegrip van het delen van gegevens over de identiteit, de nationaliteit en de reisdocumenten van de onderdanen van derde landen, en van andere relevante informatie, moet gebaseerd zijn op duidelijke regels, waaronder die van Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad¹³. Deze regels moeten de beginselen van gegevensbescherming en de rechten van de betrokken persoon eerbiedigen en moeten ervoor zorgen dat de betrokken informatie juist is, uitsluitend wordt gebruikt voor terugkeer, **verwijdering**, overname en re-integratie, en beschermd is tegen ongeoorloofde toegang, ongeoorloofde openbaarmaking of ongeoorloofd gebruik.
- (40) [...]

---

¹³ Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen (PB L 312 van 7.12.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- (41) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad¹⁴ is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens voor de toepassing van deze verordening. Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen en organen van de Unie voor de toepassing van deze verordening. Gezien de belangrijke redenen van algemeen belang die aan de basis liggen van overname *en doeltreffende terugkeer*, is het mogelijk dat met het oog op *terugkeer, verwijdering*, overname en re-integratie de doorgifte vereist is van persoonsgegevens van onderdanen van derde landen tegen wie een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, met inbegrip van gegevens over hun identiteit en reisdocumenten, andere relevante gegevens en, in naar behoren gemotiveerde gevallen, gegevens over hun strafrechtelijke veroordelingen en hun gezondheid. Deze doorgifte moet plaatsvinden in overeenstemming met hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725¹⁵[...].
- (42) [...] De voor asiel *bevoegde*[...] autoriteiten[...] en de bevoegde autoriteiten die bij de verschillende fasen van de terugkeerprocedure betrokken zijn, moeten nauw samenwerken en hun activiteiten nauw coördineren [...] *om een doeltreffende terugkeer te garanderen*.

---

¹⁴ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁵ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

(43) [...]

(43a) In de regel moeten de lidstaten samenwerken en elkaar bijstaan met het oog op doorreis over hun grondgebied, logistieke of andere materiële bijstand of bijstand in natura met betrekking tot die doorreis, overdracht naar een andere lidstaat uit hoofde van bilaterale overeenkomsten of regelingen of op basis van samenwerking tussen lidstaten, of ondersteuning van het vertrek van een onderdaan van een derde land naar de lidstaat waar hij een verblijfsrecht heeft.

(44) **Onverminderd het meerjarig financieel kader 2028-2034** verleent de Unie financiële en operationele steun om tot een doeltreffende uitvoering van deze verordening te komen. Voor zover activiteiten worden gefinancierd uit de thematische faciliteit van het Fonds voor asiel en migratie, kunnen deze worden uitgevoerd in direct, indirect of gedeeld beheer. De lidstaten moeten optimaal gebruikmaken van de beschikbare financiële instrumenten, programma's en projecten van de Unie op het gebied van terugkeer, met name uit hoofde van Verordening (EU) 2021/1147 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶, alsook van de operationele bijstand die het Europees Grens- en kustwachtagentschap biedt overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad¹⁷. [...]

---

¹⁶ Verordening (EU) 2021/1147 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting van het Fonds voor asiel, migratie en integratie (PB L 251 van 15.7.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁷ Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624 (PB L 295 van 14.11.2019, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (45) De [...] *verslaglegging over* de doeltreffendheid van deze verordening [...] *en de aanwijzing van* verbeterpunten *moeten gebaseerd zijn op het verzamelen en analyseren van bestaande, betrouwbare en vergelijkbare statistieken*[...] over de efficiëntie van terugkeerprocedures, de medewerking van derde landen en [...] re-integratie-inspanningen. *De normen in Verordening (EU) nr. 862/2007, Verordening (EU) 2019/1896 en het nationale recht moeten in overweging worden genomen en waar nodig worden herzien om de relevantie van de statistieken te waarborgen.* Er moeten gemeenschappelijke normen en definities voor het verzamelen en rapporteren van relevante gegevens worden vastgesteld, zodat [...] het effect van deze verordening [...] *kan worden beoordeeld* en weloverwogen beslissingen over toekomstige beleidsontwikkelingen kunnen worden genomen.
- (46) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend voor de vaststelling van het Europees terugkeerbevel[...]. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad¹⁸.
- (47) Richtlijn 2001/40/EG, Richtlijn 2008/115/EG en Beschikking 2004/191/EG van de Raad moeten worden ingetrokken.

---

¹⁸ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (48) Daar de doelstellingen van deze verordening – terugkeer efficiënter maken[...] – niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het optreden ter waarborging van een gemeenschappelijke en coherente aanpak van de lidstaten beter door de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (49) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze verordening en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op Denemarken. Aangezien deze verordening voortbouwt op het Schengenacquis[...]¹⁹[...], beslist Denemarken overeenkomstig artikel 4 van het bovengenoemde protocol binnen een termijn van zes maanden nadat de Raad heeft beslist over deze verordening of het deze in zijn interne recht zal omzetten.

---

¹⁹ [...]

- (50) Deze verordening vormt een ontwikkeling van **de** bepalingen van het Schengenacquis waaraan Ierland niet deelneemt, overeenkomstig [...] ²⁰ [...] Protocol nr. 19 betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in het kader van de Europese Unie, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, **en, onder voorbehoud van de toepassing van artikel 4 van dat protocol**, is deze niet bindend voor, noch van toepassing op Ierland. ²¹ [...]

---

²⁰ [...]

²¹ **Deze overweging wordt gewijzigd indien Ierland verzoekt deel te nemen aan deze verordening overeenkomstig artikel 4, lid 1, van Protocol nr. 19 betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in het kader van de Europese Unie, en de Raad zijn besluit gelijktijdig met de vaststelling van deze verordening vaststelt. In dat geval wordt in de overweging verwezen naar het besluit van de Raad betreffende het verzoek van Ierland deel te mogen nemen aan bepalingen van het Schengenacquis.**

- (51) Wat IJsland en Noorwegen betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van [...] bepalingen van het Schengenacquis in de zin van de Overeenkomst tussen de Raad van de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen inzake de wijze waarop IJsland en Noorwegen worden betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis²², die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punt C, van Besluit 1999/437/EG van de Raad.
- (52) Wat Zwitserland betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van [...] bepalingen van het Schengenacquis in de zin van de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis²³, die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punt C, van Besluit 1999/437/EG, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2008/146/EG van de Raad²⁴.

---

²² PB L 176 van 10.7.1999, blz. 36, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²³ PB L 53 van 27.2.2008, blz. 52.

²⁴ Besluit 2008/146/EG van de Raad van 28 januari 2008 betreffende de sluiting namens de Europese Gemeenschap van de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis (PB L 53 van 27.2.2008, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

- (53) Wat Liechtenstein betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van [...] bepalingen van het Schengenacquis in de zin van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punt C, van Besluit 1999/437/EG, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2011/350/EU van de Raad²⁵.
- (54) [...]
- (55) Overeenkomstig artikel 42, lid 2, van Verordening (EU) 2018/1725 is de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming geraadpleegd, en op [...] heeft hij een advies uitgebracht,

---

²⁵ Besluit 2011/350/EU van de Raad van 7 maart 2011 betreffende de sluiting namens de Europese Unie van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis betreffende de afschaffing van controles aan de binnengrenzen en het verkeer van personen (PB L 160 van 18.6.2011, blz. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Hoofdstuk I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Onderwerp

1. ***Met het oog op een doeltreffende terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op het grondgebied van de lidstaten verblijven, wordt in*** deze verordening een gemeenschappelijke systeem vastgelegd voor de terugkeer van illegaal [...] ***op het grondgebied van de lidstaten verblijvende*** onderdanen van derde landen [...], overeenkomstig de grondrechten die [...] zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (“het Handvest”), ***de algemene beginselen van het recht van de Unie***, en de toepasselijke [...] internationale [...] ***verplichtingen*** [...], onder meer inzake [...] de mensenrechten.
2. Deze verordening heeft tot doel ***de lidstaten in staat te stellen alle nodige maatregelen te nemen om een*** [...] doeltreffende terugkeer [...] te waarborgen.

Artikel 2

Toepassingsgebied

1. Deze verordening is van toepassing op illegaal op het grondgebied van de lidstaten verblijvende onderdanen van derde landen.

2. Deze verordening is niet van toepassing op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen in de zin van artikel 2, punt 5, van Verordening (EU) 2016/399.
3. *Deze verordening laat de bepalingen van de Verordeningen (EU) 2024/1351 en (EU) 2024/1348 onverlet.*
4. *Onverminderd lid 5 van dit artikel is deze verordening niet van toepassing op onderdanen van derde landen:*
  - a. *aan wie de toegang bij de buitengrenzen is geweigerd overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EU) 2016/399 of overeenkomstig gelijkwaardige nationale wetgeving in het geval van lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden;*
  - b. *die door de bevoegde autoriteiten zijn aangehouden of onderschept wegens het op illegale wijze overschrijden over land, over zee of door de lucht van de buitengrens van een lidstaat, en die vervolgens geen vergunning of recht hebben verkregen om in die lidstaat te verblijven;*
  - c. *die verplicht zijn tot terugkeer als strafrechtelijke sanctie of als gevolg van een strafrechtelijke sanctie overeenkomstig de nationale wetgeving;*
  - d. *tegen wie een uitleveringsprocedure loopt.*
5. *Een lidstaat kan besluiten deze verordening toe te passen op een of meer categorieën onderdanen van derde landen als bedoeld in lid 4, punten a, b en c. In die gevallen is deze verordening op die categorieën onderdanen van derde landen van toepassing met ingang van de datum waarop de lidstaat de andere lidstaten en de Commissie in kennis stelt van zijn besluit.*
6. *Indien een lidstaat besluit deze verordening toe te passen op onderdanen van derde landen die verplicht zijn tot terugkeer als strafrechtelijke sanctie, zijn de artikelen 7, 9 en 10 niet van toepassing.*

7. *Met betrekking tot onderdanen van derde landen die overeenkomstig lid 4, punten a en b, van het toepassingsgebied van deze verordening zijn uitgesloten, zorgen de lidstaten ervoor dat hun behandeling en beschermingsniveau niet minder gunstig zijn dan bepaald in artikel 12, leden 4 en 5, artikel 14, lid 2, artikel 14, lid 6, punten c) en e), artikel 34, leden 1 tot en met 6, en artikel 35, en dat het beginsel van non-refoulement wordt geëerbiedigd.*

Artikel 3

[...]

Artikel 4
Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- 1) “onderdaan van een derde land”: eenieder die geen burger van de Unie is in de zin van artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en die geen persoon is die onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt, als gedefinieerd in artikel 2, punt 5, van Verordening (EU) 2016/399;
- 2) “illegaal verblijf”: de aanwezigheid, op het grondgebied van een lidstaat, van een onderdaan van een derde land die niet of niet langer voldoet aan de toegangsvoorwaarden die zijn vastgelegd in artikel 6 van Verordening (EU) 2016/399, of aan [...] *gelijkwaardige* voorwaarden voor binnenkomst, verblijf of vestiging [...] overeenkomstig het nationale recht in het geval van [...] *lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden maar die aan deze verordening deelnemen*;
- 3) “land van terugkeer”:
  - a) een derde land dat het land van herkomst van de onderdaan van een derde land is;
  - b) een derde land waar de onderdaan van een derde land zijn formele gewone verblijfplaats heeft;
  - c) een derde land van doorreis op weg naar de Unie overeenkomstig overnameovereenkomsten of -regelingen van de Unie of de lidstaten;
  - d) een ander dan het in de punten a)[...] *en b)* bedoelde derde land, waar de onderdaan van een derde land het recht van binnenkomst en verblijf heeft;

- e) een veilig derde land met betrekking waartoe het verzoek van een onderdaan van een derde land om internationale bescherming als niet-ontvankelijk is afgewezen, op grond van artikel 59, lid 8, van Verordening (EU) 2024/1348;
  - f) het eerste land van asiel met betrekking waartoe het verzoek van een onderdaan van een derde land om internationale bescherming als niet-ontvankelijk is afgewezen, op grond van artikel 58, lid 4, van Verordening (EU) 2024/1348;
  - g) een *ander dan het in de punten a), b) en d) bedoelde* derde land, waarmee een overeenkomst of regeling is getroffen op basis waarvan de onderdaan van een derde land wordt aanvaard, overeenkomstig artikel 17 van deze verordening;
- 4) “terugkeerbesluit”: een administratieve of rechterlijke *handeling of* beslissing waarbij wordt vastgesteld of verklaard dat het verblijf van een onderdaan van een derde land illegaal is en waarbij een verplichting om [...] *het grondgebied van de lidstaten* te verlaten wordt opgelegd of vastgesteld;

4 bis) “terugkeer”: een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land die:

- a) *vrijwillig terugkeert als bedoeld in punt 6); of*
- b) *door de bevoegde autoriteiten van het grondgebied van de lidstaten wordt verwijderd naar een land van terugkeer als bedoeld in punt 3);*

4 ter) “verwijderingsbesluit”: een administratieve of rechterlijke handeling of beslissing waarbij wordt vastgesteld of verklaard dat de onderdaan van een derde land kan worden verwijderd naar een of meer landen van terugkeer als bedoeld in punt 3);

- 5) “verwijdering”: de uitvoering van het terugkeerbesluit door de bevoegde autoriteiten door middel van fysieke verwijdering van het grondgebied van de [...] *lidstaten*;
- 6) “vrijwillige terugkeer”: [...] *het verlaten van het grondgebied van de lidstaten uit eigen beweging, met of zonder bijstand, en zonder dat gebruik wordt gemaakt van verwijdering, door:*
  - a) *een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land tegen wie nog geen terugkeerbesluit is uitgevaardigd; of*
  - b) *een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land die binnen of na afloop van de in het terugkeerbesluit bepaalde termijn voor vrijwillige vertrek voldoet aan de verplichting om te vertrekken;*
- 7) “onderduiken”: de handeling waarbij de onderdaan van een derde land niet beschikbaar blijft voor de bevoegde administratieve of gerechtelijke autoriteiten[...];
- 8) “inreisverbod”: een administratieve of rechterlijke beslissing of handeling waarbij de betrokkene de binnenkomst en het verblijf op het grondgebied van de lidstaten[...] wordt verboden;
- 9) [...]
- 10) [...]

- 11) “terugkeeroperatie”: een door een bevoegde autoriteit georganiseerde of gecoördineerde *of een door het Europees Grens- en kustwachtagentschap (“Frontex”) ondersteunde* operatie in het kader waarvan onderdanen van derde landen vanuit een of meer lidstaten worden teruggestuurd.

[...] ²⁶[...]

Artikel 5

Grondrechten

Bij de toepassing van deze verordening handelen de lidstaten met volledige inachtneming van het toepasselijke Unierecht, waaronder het Handvest, van het toepasselijke internationale recht, van de verplichtingen inzake de toegang tot internationale bescherming, [...] **van** het beginsel van non-refoulement en van de grondrechten.

---

²⁶ [...]

Hoofdstuk II
TERUGKEERPROCEDURE

DEEL 1
BEGIN VAN DE TERUGKEERPROCEDURE

Artikel 6

[...]

DEEL 2

PROCEDURE VOOR HET GELASTEN VAN DE TERUGKEER

Artikel 7

[...] Terugkeerbesluit

1. De bevoegde autoriteiten van de lidstaat vaardigen tegen elke onderdaan van een derde land die illegaal op hun grondgebied verblijft een terugkeerbesluit uit *waarbij een verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten wordt opgelegd of vastgesteld* [...].

1 bis. In het terugkeerbesluit:

- a) *wordt een vertrektermijn van ten hoogste 30 dagen bepaald waarbinnen de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten uiterlijk moet verlaten; of*
- b) *wordt bepaald dat de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten onmiddellijk moet verlaten.*

De in punt a) bedoelde vertrektermijn kan nader worden bepaald in de nationale wetgeving.

De lidstaten kunnen in hun nationale wetgeving vastleggen wanneer een onderdaan van een derde land een termijn voor vrijwillig vertrek wordt toegekend, dan wel wordt gelast onmiddellijk te vertrekken.

- 1 ter. De lidstaten kunnen voorzien in een vertrektermijn op grond van lid 1 bis van meer dan 30 dagen, terdege rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval.*

1 quater. De lidstaten kunnen de vertrektermijn op grond van lid 1 bis verlengen terdege rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval, met name deelname aan een programma ter ondersteuning van terugkeer en re-integratie op grond van artikel 46, lid 3, en naleving van de verplichting tot medewerking zoals bepaald in artikel 21.

De lidstaten kunnen de vertrektermijn op grond van lid 1 bis verkorten bij niet-naleving van de verplichting tot medewerking zoals bepaald in artikel 21.

1 quinquies. De vertrektermijn begint te lopen vanaf een in het nationaal recht vastgelegde datum.

2. Het terugkeerbesluit wordt schriftelijk uitgevaardigd en vermeldt de feitelijke en de rechtsgronden [...]. ***De onderdaan van een derde land wordt ingelicht*** over de beschikbare rechtsmiddelen en de termijnen voor het instellen daarvan. Het terugkeerbesluit wordt ter kennis gebracht van de onderdaan van een derde land [...] ***zodra dat mogelijk is volgens de nationale wetgeving van de betrokken lidstaat.***
3. De bevoegde autoriteiten kunnen besluiten de informatie over de feitelijke gronden niet te verstrekken of te beperken, indien het nationale recht voorziet in beperking van het recht op informatie of indien dit noodzakelijk is om de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid te beschermen of om strafbare feiten te voorkomen, te onderzoeken, op te sporen en te vervolgen. In dergelijke gevallen wordt de onderdaan van een derde land, ten behoeve van de toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte, in kennis gesteld van de essentie van de gronden voor het terugkeerbesluit. ***De verplichting om de onderdaan van een derde land in kennis te stellen van de essentie van de gronden houdt geen verplichting in om gerubriceerde informatie openbaar te maken.***

4. [...] *Het land of de landen van terugkeer kunnen in het terugkeerbesluit worden bepaald. Indien de onderdaan van een derde land besluit vrijwillig terug te keren naar een ander land van terugkeer [...] dan het land of de landen van terugkeer die in het terugkeerbesluit zijn bepaald, hoeft geen nieuw [...] besluit [...] waarin het land van terugkeer is bepaald te worden uitgevaardigd.*
- 4 bis. De bevoegde autoriteiten worden er niet van weerhouden een terugkeerbesluit uit te vaardigen indien verwijdering wordt belemmerd, onder meer door het risico van refoulement.*
- Indien het land van terugkeer in het terugkeerbesluit is bepaald en er is sprake van een risico van refoulement, wordt in het terugkeerbesluit vermeld dat de verwijdering naar dat land van terugkeer wordt uitgesteld overeenkomstig artikel 14, lid 1, punt a).*
5. De onderdaan van een derde land krijgt op verzoek een schriftelijke of mondelinge vertaling van de [...] belangrijkste elementen van het terugkeerbesluit, waaronder informatie over de beschikbare rechtsmiddelen, in een taal die hij begrijpt of redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen. *De lidstaten kunnen algemene informatiebladen of vertalingen (met inbegrip van automatisch gegenereerde vertalingen) gebruiken.*
6. Het[...] terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd bij dezelfde handeling of *bij een afzonderlijke handeling* tegelijkertijd en samen met het besluit tot beëindiging van het legale verblijf van een onderdaan van een derde land *of onverwijld daarna, en* onverminderd de procedurele waarborgen van hoofdstuk IV en andere relevante bepalingen van het Unierecht en het internationale recht.

7. Bij het uitvaardigen van het terugkeerbesluit [...] ***maken [...] de lidstaten gebruik van*** het op grond van lid 8 vastgestelde formulier (“Europees terugkeerbevel”). ***Het formulier bevat de belangrijkste elementen van het terugkeerbesluit en, in voorkomend geval, van het verwijderingsbesluit,*** en ***wordt*** beschikbaar gesteld via het Schengeninformatiesysteem, overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1860[...].
8. De Commissie stelt uiterlijk ***zes maanden na de inwerkingtreding van deze verordening*** het in lid 7 bedoelde formulier voor het Europees terugkeerbevel vast bij uitvoeringshandeling. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld volgens de in artikel 49, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.
9. [...] ***De lidstaten, de Commissie en de bevoegde EU-agentschappen, zoals eu-LISA, [...] beginnen respectievelijk uiterlijk bij de vaststelling van de in lid 8 bedoelde uitvoeringshandeling de nodige wettelijke en technische regelingen te treffen om het Europees terugkeerbevel [...] via het Schengeninformatiesysteem beschikbaar te stellen, om de naleving van de verplichting van lid 7 te faciliteren. De Commissie en de bevoegde EU-agentschappen, zoals eu-LISA, [...] bieden de lidstaten in voorkomend geval ondersteuning.***

9 bis. De Commissie en de bevoegde EU-agentschappen, zoals eu-LISA, voeren uiterlijk bij de inwerkingtreding van deze verordening maatregelen uit om de automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel mogelijk te maken teneinde de toepassing van artikel 9 doeltreffender te maken.

9 ter. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk bij de inwerkingtreding van deze verordening in kennis van de nodige wettelijke en technische regelingen die zij hebben getroffen om te voldoen aan de verplichting van lid 7.

[...]

Artikel 8

Uitzonderingen op de verplichting om een terugkeerbesluit uit te vaardigen

1. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten kunnen besluiten geen terugkeerbesluit uit te vaardigen indien de onderdaan van een derde land:
  - a. wordt overgedragen aan een andere lidstaat overeenkomstig de procedure van artikel 23 bis van Verordening (EU) 2016/399;
  - b. wordt overgedragen aan een andere lidstaat op grond van bilaterale overeenkomsten of regelingen of op basis van samenwerking tussen lidstaten overeenkomstig artikel 44;

- c. een persoon is van wie het illegale verblijf wordt gedetecteerd in het kader van grenscontroles bij uitreis aan de buitengrens overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EU) 2016/399 of in het kader van gelijkwaardige controles *overeenkomstig* [...] het nationale recht *in het geval van lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden*, [...] waarbij uitstel van het vertrek van de betrokken onderdaan van een derde land zoveel mogelijk wordt vermeden.
2. Er wordt geen terugkeerbesluit uitgevaardigd indien de onderdaan van een derde land houder is van een door een andere lidstaat afgegeven geldige verblijfsvergunning, visum voor verblijf van langere duur of andere vorm van toestemming tot verblijf[...].
3. In de in lid 2 bedoelde gevallen verplicht de lidstaat de onderdaan van een derde land zich onmiddellijk naar het grondgebied van die andere lidstaat te begeven. Indien de onderdaan van een derde land deze verplichting niet naleeft of indien hij om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of nationale veiligheid onmiddellijk moet vertrekken, kunnen de lidstaten de andere lidstaten op grond van artikel 44 om hun medewerking verzoeken of een terugkeerbesluit uitvaardigen overeenkomstig artikel 7.
4. Er wordt geen terugkeerbesluit uitgevaardigd indien de [...] in artikel 9 [...] bedoelde procedure[...] *wordt toegepast*.

Artikel 9

Erkenning en uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde terugkeerbesluiten

1. De lidstaat waar de onderdaan van een derde land illegaal verblijft (“uitvoerende lidstaat”), kan *een* uitvoerbaar terugkeerbesluit, *en in voorkomend geval een verwijderingsbesluit*, dat door een andere lidstaat (“uitvaardigende lidstaat”) *op grond van*[...] artikel 7, lid 1, *en artikel 12, lid 2*, tegen die onderdaan van een derde land is uitgevaardigd, erkennen *en uitvoeren*. *De uitvoering is* gebaseerd op *de informatie die beschikbaar is in* het in artikel 7, lid 7, bedoelde Europees terugkeerbevel[...] *en* [...] *verloopt in overeenstemming met de nationale regels en procedures* op grond van artikel 12.
2. [...]De lidstaten [...]zijn [...] *niet verplicht administratieve beslissingen of handelingen vast te stellen voor de erkenning*. *De erkenning hoeft niet de vorm van een administratieve*[...] procedure[...] aan te nemen.

3. [...]
4. [...]
5. Indien een lidstaat een terugkeerbesluit *of verwijderingsbesluit* op grond van lid 1[...] niet erkent of uitvoert, vaardigt die lidstaat een terugkeerbesluit [...] *onder de voorwaarden van artikel 7 of een verwijderingsbesluit op grond van artikel 12, lid 2*, uit.
6. [...] Een lidstaat *die een terugkeerbesluit of een verwijderingsbesluit op grond van lid 1 erkent of uitvoert*, schort de [...] *verwijdering* op, indien de gevolgen van het terugkeerbesluit *of het verwijderingsbesluit* in de uitvaardigende lidstaat zijn opgeschort, *en kan een terugkeerbesluit onder de voorwaarden van artikel 7 uitvaardigen*.
7. Indien de uitvaardigende lidstaat het terugkeerbesluit *opschort of* intrekt of indien het terugkeerbesluit door [...] een *bestuurlijke of* rechterlijke instantie nietig wordt verklaard, vaardigt de uitvoerende lidstaat een terugkeerbesluit uit onder de voorwaarden van artikel 7.

8. De uitvaardigende lidstaat verstrekt de uitvoerende lidstaat *op verzoek* alle beschikbare gegevens en documenten die nodig zijn voor de [...]terugkeer [...] *of de verwijdering*, overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1860 [...].

9. [...]

9 bis. De toepassing van artikel 9 laat het gebruik van de in artikel 8 vastgelegde uitzonderingen onverlet.

10. [...]

11. De lidstaten beginnen, uiterlijk bij de vaststelling van de in artikel 7, lid 8, bedoelde uitvoeringshandeling, voorbereidende stappen te nemen om de erkenning van door andere lidstaten uitgevaardigde terugkeerbesluiten of verwijderingsbesluiten te faciliteren, in voorkomend geval met inbegrip van wettelijke en technische regelingen in hun nationale stelsels, wijzigingen in nationale IT-systemen, desbetreffende opleidingen, en proefprojecten.

- 12. Uiterlijk twee jaar na de datum van toepassing van deze verordening beoordeelt de Commissie de uitvoering van wederzijdse erkenning uit hoofde van lid 1 van dit artikel, met name wat betreft:**
- a. de vraag of de lidstaten de wettelijke en technische regelingen hebben getroffen om het Europees terugkeerbevel overeenkomstig artikel 7, lid 7, via het Schengeninformatiesysteem beschikbaar te stellen, en of die doeltreffend zijn;**
  - b. de vraag of de lidstaten de in artikel 7, lid 9, bedoelde wettelijke en technische regelingen voor de automatische afhandeling van het Europees terugkeerbevel hebben getroffen;**
  - c. de doeltreffendheid van de erkenning en uitvoering van terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten;**
  - d. de lasten die daaruit voortvloeien voor de nationale gerechtelijke en administratieve stelsels, en**
  - e. de resultaten van desbetreffende opleidingen en proefprojecten.**
- 13. Op basis van de in lid 12 bedoelde beoordeling dient de Commissie, in voorkomend geval, wetgevingsvoorstellen in, met inbegrip van gerichte wijzigingen met het oog op doeltreffende terugkeer, teneinde verplichte erkenning en uitvoering van door andere lidstaten uitgevaardigde uitvoerbare terugkeerbesluiten en verwijderingsbesluiten in te voeren. Indien de Commissie geen voorstel indient, geeft zij de reden daarvoor op.**
- 14. Op verzoek van de Commissie verstrekken de lidstaten binnen een bepaalde termijn de informatie die nodig is om de in lid 12 van dit artikel bedoelde beoordeling te voltooien, met name statistieken over het aantal onderdanen van derde landen dat is verwijderd of teruggestuurd op basis van een erkend terugkeerbesluit en, in voorkomend geval, verwijderingsbesluit dat is uitgevaardigd door een andere lidstaat. De Commissie gebruikt zo mogelijk de informatie die in het kader van Verordening (EG) 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad beschikbaar wordt gesteld.**

DEEL 3

INREISVERBOD

Artikel 10

Uitvaardiging van een inreisverbod

1. Een terugkeerbesluit gaat gepaard met een inreisverbod, indien:
  - a. de onderdaan van een derde land moet worden verwijderd overeenkomstig artikel 12;
  - b. de verplichting om [...] **het grondgebied van de lidstaten te verlaten** niet is nageleefd binnen de overeenkomstig artikel [...]7, leden 1 bis, 1 ter en 1 quater, bepaalde termijnen;
  - c. de onderdaan van een derde land een veiligheidsrisico vormt, overeenkomstig artikel 16.
2. In andere dan de in lid 1 bedoelde gevallen [...] **kunnen** de bevoegde autoriteiten een terugkeerbesluit [...] **of een verwijderingsbesluit** vergezeld laten gaan van een inreisverbod, rekening houdend met de relevante omstandigheden, met name de mate van medewerking die de onderdaan van een derde land verleent.
3. Het inreisverbod wordt schriftelijk uitgevaardigd als onderdeel van het terugkeerbesluit, **als onderdeel van het verwijderingsbesluit**, of afzonderlijk. De onderdaan van een derde land wordt van [...] **het inreisverbod** in kennis gesteld in een taal die hij begrijpt of redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen. **Informatie over de gevolgen van een inreisverbod kan in een algemeen informatieblad worden verstrekt.**

4. De bevoegde autoriteiten kunnen zonder een terugkeerbesluit uit te vaardigen een inreisverbod opleggen aan een illegaal op het grondgebied van de lidstaten verblijvende onderdaan van een derde land van wie het illegale verblijf wordt gedetecteerd in het kader van grenscontroles bij vertrek overeenkomstig artikel 8 van Verordening (EU) 2016/399, **of gelijkwaardige controles overeenkomstig het nationale recht in het geval van lidstaten die niet door die verordening zijn gebonden**[...]. **In die gevallen kan het inreisverbod worden opgelegd en ter kennis worden gebracht nadat de onderdaan van een derde land het grondgebied van de [...] lidstaten heeft verlaten**, waarbij uitstel van het vertrek van de betrokken onderdaan van een derde land zoveel mogelijk wordt vermeden.

4 bis. Indien een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten verlaat voordat een terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd, kunnen de bevoegde autoriteiten een inreisverbod opleggen zonder een dergelijk terugkeerbesluit uit te vaardigen.

4 ter. Indien de redenen voor het uitvaardigen van een inreisverbod zich hebben voorgedaan nadat een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, kunnen de bevoegde autoriteiten een inreisverbod opleggen zonder een nieuw terugkeerbesluit uit te vaardigen.

5. De bevoegde autoriteiten kunnen in individuele gevallen afzien van het uitvaardigen van een inreisverbod om humanitaire redenen, **indien de onderdaan van een derde land het slachtoffer is van mensenhandel**, of indien de onderdaan van een derde land naar behoren meewerkt met de bevoegde autoriteiten, onder meer door zich in te schrijven voor een terugkeer- en re-integratieprogramma.

6. De duur van het inreisverbod wordt bepaald volgens alle relevante omstandigheden van het individuele geval en bedraagt maximaal tien jaar. ***Onverminderd artikel 16, lid 3, punt a), kan een inreisverbod van maximaal twintig jaar worden uitgevaardigd terdege rekening houdend met alle relevante omstandigheden, waarbij de bevoegde autoriteiten met name naar behoren motiveren waarom het noodzakelijk is de onderdaan van een derde land verder te beletten het grondgebied van de lidstaten binnen te komen.***
7. [...]
8. De looptijd van het inreisverbod gaat in op de datum waarop de onderdaan van een derde land het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten.

Artikel 11

Intrekken, opschorten en in duur verkorten van een inreisverbod

1. ***De uitvaardigende lidstaat*** kan een inreisverbod intrekken, opschorten of in duur verkorten indien de onderdaan van een derde land[...] ***aantoont vrijwillig te zijn teruggekeerd in overeenstemming met een terugkeerbesluit.***

[...]

2. In gemotiveerde individuele gevallen, onder meer om humanitaire redenen, **kan de bevoegde autoriteit** een inreisverbod[...] **naar eigen goeddunken** intrekken, opschorten of in duur verkorten, rekening houdend met alle relevante omstandigheden.
3. De onderdaan van een derde land [...] **kan een met redenen omkleed** verzoek [...] **tot** intrekking, opschorting of inkorting van een inreisverbod **indienen, mits de onderdaan van een derde land het terugkeerbesluit heeft nageleefd, onverminderd lid 4.**
4. **Een onderdaan van een derde land tegen wie een inreisverbod van meer dan tien jaar is uitgevaardigd overeenkomstig artikel 10, lid 6, of artikel 16, lid 3, punt a), kan de uitvaardigende lidstaat tien jaar na vertrek uit de lidstaten verzoeken te evalueren of het inreisverbod moet worden ingetrokken, opgeschort of ingekort, terdege rekening houdend met alle relevante omstandigheden, waaronder in voorkomend geval de vraag of de onderdaan van een derde land nog steeds een veiligheidsrisico vormt overeenkomstig artikel 16, en de vraag of het inreisverbod nog steeds noodzakelijk is om de onderdaan van een derde land te beletten het grondgebied van de lidstaten binnen te komen. Het verzoek tot evaluatie is met redenen omkleed.**
5. **De lidstaten kunnen de intrekking van een inreisverbod afhankelijk stellen van de terugbetaling van de kosten van de verwijdering van de onderdaan van een derde land.**

DEEL 4
UITVOERING VAN TERUGKEER

Artikel 12

Verwijdering

1. ***De lidstaten nemen alle nodige maatregelen om de onderdaan van een derde land te verwijderen [...]*** wanneer:
  - a. de onderdaan van een derde land niet heeft voldaan aan de verplichting om het grondgebied te verlaten overeenkomstig artikel 7;***
    - a. de onderdaan van een derde land[...] ***geen*** medewerking verleent aan de autoriteiten[...];
    - b. [...]
    - c. de onderdaan van een derde land binnen het toepassingsgebied van artikel 16 valt;
    - d. de onderdaan van een derde land [...] ***zich zonder toestemming naar een andere lidstaat verplaatst, ook tijdens de*** overeenkomstig artikel [...]7 vastgestelde ***periode;***
    - f. het volgens de lidstaat op grond van het nationale recht noodzakelijk en evenredig is de onderdaan van een derde land te verwijderen om andere redenen dan die van de punten -a) tot en met d).***

1 bis. Niets in deze verordening belet de lidstaten de vrijwillige terugkeer toe te staan of te faciliteren van een onderdaan van een derde land die anderszins wordt verwijderd op grond van lid 1.

1 ter. Indien er niet eerder een land van terugkeer is bepaald, bepaalt de lidstaat een of meer landen van terugkeer als bedoeld in artikel 4, punt 3, voordat de verwijdering wordt uitgevoerd.

2. [...] *De bevoegde autoriteiten kunnen een verwijderingsbesluit uitvaardigen tegen een onderdaan van een derde land die moet terugkeren. Een verwijderingsbesluit wordt schriftelijk uitgevaardigd als onderdeel van het terugkeerbesluit, als[...] een afzonderlijke administratieve of rechterlijk beslissing [...] of handeling, of als onderdeel van een andere administratieve of rechterlijke beslissing.*

2 bis. Indien een bevoegde autoriteit een verwijderingsbesluit uitvaardigt en er niet eerder een land van terugkeer is bepaald, bevat het verwijderingsbesluit een of meer landen van terugkeer als bedoeld in artikel 4, punt 3.

2 ter. Indien een verwijderingsbesluit wordt uitgevaardigd, worden de feitelijke en juridische gronden erin vermeld. De onderdaan van een derde land wordt ingelicht over de beschikbare rechtsmiddelen en de termijnen voor het instellen daarvan. Het verwijderingsbesluit wordt ter kennis gebracht van de onderdaan van een derde land zodra dat mogelijk is volgens de nationale wetgeving van de betrokken lidstaat.

- 2 quater. Indien een verwijderingsbesluit wordt uitgevaardigd, krijgt de onderdaan van een derde land op verzoek een schriftelijke of mondelinge vertaling van de belangrijkste elementen van het verwijderingsbesluit, waaronder informatie over de beschikbare rechtsmiddelen, in een taal die hij begrijpt of redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen. De lidstaten kunnen algemene informatiebladen of vertalingen (met inbegrip van automatisch gegenereerde vertalingen) gebruiken.*
- 3. Indien de onderdaan van een derde land relevante aanwijzingen geeft dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement, of de autoriteiten van de lidstaten zich daarvan bewust worden, verwijzen de bevoegde autoriteiten de onderdaan van een derde land door naar de passende procedure, waaronder de asielprocedure overeenkomstig verordening 2024/1348, in voorkomend geval, of beoordelen zij overeenkomstig het nationale recht of de verwijdering in overeenstemming is met het beginsel van non-refoulement[...]. De betrokken onderdaan van een derde land legt zo spoedig mogelijk alle relevante [...] informatie met betrekking tot zijn persoonlijke omstandigheden over *ter staving van zijn bewering dat de verwijdering in strijd zou zijn met het beginsel van non-refoulement. De bevoegde autoriteiten kunnen zich baseren op of rekening houden met eventuele eerdere beoordelingen van het risico van refoulement. Het risico van refoulement wordt uitsluitend beoordeeld indien de relevante informatie is onderbouwd.**
- 3 bis. De lidstaten kunnen besluiten dat het beginsel van non-refoulement wordt beoordeeld door een andere autoriteit dan de bevoegde autoriteit die het terugkeerbesluit uitvaardigt of uitvoert.*

4. Dwangmaatregelen om de verwijdering te waarborgen, moeten noodzakelijk en evenredig zijn en binnen redelijke grenzen blijven. Ze worden toegepast overeenkomstig het nationale recht, met inachtneming van de grondrechten en met eerbiediging van de waardigheid en de fysieke integriteit van de betrokken onderdaan van een derde land.
5. Bij verwijdering door de lucht houden de lidstaten rekening met de in de bijlage bij Beschikking 2004/573/EG van de Raad²⁷ opgenomen gemeenschappelijke richtsnoeren voor veiligheidsvoorzieningen voor gezamenlijke verwijdering door de lucht.

[...]

Artikel 13

[...]

---

²⁷ Beschikking 2004/573/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake het organiseren van gezamenlijke vluchten voor de verwijdering van onderdanen van derde landen tegen wie individuele verwijderingsmaatregelen zijn genomen van het grondgebied van twee of meer lidstaten (PB L 261 van 6.8.2004, blz. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

Artikel 14

Voorwaarden voor uitstel van verwijdering

1. Verwijdering op grond van artikel 12 wordt uitgesteld in de volgende gevallen:
  - a. indien het beginsel van non-refoulement hierdoor zou worden geschonden; of
  - b. wanneer en zolang het terugkeerbesluit overeenkomstig artikel 28 is opgeschort.
2. Verwijdering op grond van artikel 12 kan worden uitgesteld [...], rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval.
3. Indien de onderdaan van een derde land om uitstel van verwijdering verzoekt, wordt dat verzoek naar behoren gemotiveerd.

4. [...] De lidstaten verstrekken de betrokken onderdaan van een derde land een schriftelijke bevestiging [...] **van het uitstel [...] overeenkomstig lid 1. De onderdaan van een derde land kan een mondelinge vertaling van de bevestiging krijgen in een taal die hij begrijpt of redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen, onder meer met behulp van tolkdiensten.**
5. Het [...] **uitstel van de** verwijdering overeenkomstig lid 1 of lid 2 wordt [...] geëvalueerd[...] **indien er zich een verandering in de relevante omstandigheden voordoet.**
6. Met betrekking tot de situatie van de onderdaan van een derde land gedurende de periode waarin de verwijdering is uitgesteld, **met inbegrip van de naleving door de onderdaan van een derde land van de verplichtingen uit hoofde van deze verordening**, wordt rekening gehouden met:
  - a. basisbehoeften;
  - b. eenheid van het gezin, indien op het grondgebied van de lidstaat gezinsleden aanwezig zijn;
  - c. dringende medische zorg en essentiële behandeling van ziekte;
  - d. toegang van minderjarigen tot het basisonderwijs, afhankelijk van de duur van hun verblijf;
  - e. speciale behoeften van kwetsbare personen.
7. Indien de verwijdering wordt uitgesteld, kunnen de maatregelen van [...] **de artikelen 21 tot en met 23 quater en artikel 29** worden toegepast wanneer aan de voorwaarden is voldaan.

Toezicht op verwijdering

1. De lidstaten zetten een onafhankelijk *stelsel voor het toezicht op de verplichte terugkeer* op [...].

Artikel 16

Terugkeer van onderdanen van derde landen die een veiligheidsrisico vormen

1. Dit artikel is van toepassing op onderdanen van derde landen, indien:
  - a. zij een bedreiging vormen voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid, **ook indien voor hen een signalering is ingevoerd op grond van artikel 24 van Verordening (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad;**
  - b. er[...] **redelijke aanwijzingen** zijn dat zij een in artikel 2, lid 2, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad²⁸ vermeld ernstig strafbaar feit hebben gepleegd **of een strafbaar feit hebben gepleegd waarvoor een vrijheidsstraf van ten minste één jaar geldt krachtens het nationale recht;**
  - b bis. er redelijke aanwijzingen zijn dat de persoon betrokken is bij een in Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad vermeld strafbare feit;**
  - c. er [...] **redelijke** aanwijzingen zijn dat zij van plan zijn om op het grondgebied van een lidstaat een strafbaar feit in de zin van punt b) van dit lid te plegen;
  - c bis. er redelijke aanwijzingen zijn dat zij een andere in het nationale recht omschreven veiligheidsbedreiging vormen.**
2. Onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van dit artikel vallen, worden verwijderd[...].

---

²⁸ Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten – Verklaringen van sommige lidstaten bij de aanneming van het kaderbesluit (PB L 190 van 18.7.2002, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

2 bis. De lidstaten kunnen de vrijwillige terugkeer toestaan van onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van dit artikel vallen, met name indien wordt geacht dat dit tot een snellere en doeltreffendere terugkeer leidt.

3. In afwijking van de desbetreffende bepalingen van deze verordening kunnen onderdanen van derde landen die binnen het toepassingsgebied van dit artikel vallen:
- a. worden onderworpen aan een overeenkomstig artikel 10 uitgevaardigd inreisverbod dat de in artikel 10, lid 6, bedoelde maximumduur [...] overschrijdt, **of aan een inreisverbod voor onbepaalde tijd indien dat gerechtvaardigd is en evenredig is aan het veiligheidsrisico dat de onderdaan van een derde land vormt;**
  - b. in bewaring worden gesteld op grond van artikel 29, lid 3, punt c);
  - c. in bewaring worden gehouden in een gevangenis[...];
  - d. in bewaring worden gehouden gedurende [...] **aanvullende perioden** die langer zijn dan de in artikel 32, lid 3, bedoelde maximumduur, door een [...] **bevoegde autoriteit** met inachtneming van de omstandigheden van het individuele geval is bepaald, en ten minste om de drie maanden door een rechterlijke instantie wordt getoetst.

3 bis. Een onderdaan van een derde land tegen wie overeenkomstig lid 3, punt a), een inreisverbod is uitgevaardigd, kan de uitvaardigende lidstaat verzoeken te evalueren of het inreisverbod moet worden ingetrokken, opgeschort of ingekort overeenkomstig artikel 11, lid 4.

4. [...] *Wanneer de in lid 1, punt a), bedoelde bedreiging voor de openbare orde, [...] de openbare veiligheid of de nationale [...] veiligheid door onderdanen van derde landen niet doeltreffend kan worden aangepakt uit hoofde van dit artikel, kunnen de lidstaten voorzien in andere maatregelen krachtens het nationale recht. Bij het nemen van het desbetreffende besluit zorgt de lidstaat ervoor dat de maatregel noodzakelijk en evenredig is, rekening houdend met de ernst van de bedreiging voor de openbare veiligheid die of het gevaar dat de betrokkene vormt.*

Artikel 17

Terugkeer naar een derde land waarmee een overeenkomst of regeling is getroffen

1. Voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen in de zin van artikel 4, eerste alinea, punt 3), g), is een overeenkomst of een regeling met een derde land vereist. Dergelijke overeenkomsten of regelingen mogen alleen worden getroffen met derde landen waar de internationale mensenrechtennormen en -beginselen overeenkomstig het internationale recht in acht worden genomen, met inbegrip van het beginsel van non-refoulement.
2. Een in lid 1 bedoelde overeenkomst of regeling bevat het volgende:
  - a. de procedures die van toepassing zijn op de [...] **terugkeer** van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen van het grondgebied van de lidstaten naar het in lid 1 bedoelde derde land;
  - b. de voorwaarden voor het verblijf van de onderdaan van een derde land in het in lid 1 bedoelde derde land[...];

- c. [...]
- d. de verplichtingen van het in lid 1, tweede zin, bedoelde derde land;
- e. [...]
- f. de gevolgen die moeten worden verbonden aan schendingen van de overeenkomst of regeling[...].

2 bis. Indien een in lid 1 bedoelde overeenkomst of regeling voorziet in modaliteiten voor verdere terugkeer naar een land van terugkeer in de zin van artikel 4, punt 3, a) tot en met f), bevat de overeenkomst of regeling naast lid 2 ook het volgende:

- a. de gevolgen indien verdere terugkeer niet mogelijk is;***
- b. de respectieve verplichtingen en verantwoordelijkheden van de lidstaat of de Unie en van dat derde land;***
- c. de gevolgen die moeten worden verbonden aan significante veranderingen die de situatie in het derde land nadelig beïnvloeden;***
- d. een verwijzing naar het onafhankelijke orgaan of mechanisme voor toezicht op de daadwerkelijke toepassing van de overeenkomst of regeling.***

De in de eerste alinea bedoelde overeenkomst of regeling kan de voorwaarden voor bewaring in het derde land bevatten.

3. [...] *De lidstaten stellen de desbetreffende lidstaten te gepasten tijde in kennis van onderhandelingen over een overeenkomst of regeling [...] als bedoeld in lid 1 met een derde land dat met die lidstaten een gemeenschappelijke grens deelt.* De lidstaten stellen de Commissie en de andere lidstaten in kennis *van alle overeenkomstig lid 1 getroffen bilaterale of multilaterale overeenkomsten or regelingen voordat deze in werking treden, of, indien een overeenkomst of regeling voorlopig moet worden toegepast, voordat de voorlopige toepassing ervan een aanvang neemt. De Commissie en de andere lidstaten worden ook in kennis gesteld van alle wijzigingen in of de beëindiging van die overeenkomsten of regelingen.*
4. Niet-begeleide minderjarigen[...] worden niet teruggestuurd naar een in lid 1 bedoeld derde land.

DEEL 5
TERUGKEER VAN MINDERJARIGEN

Artikel 18

Het belang van het kind

Bij de toepassing van de bepalingen overeenkomstig deze verordening vormt het belang van het kind de eerste overweging.

Artikel 19

Beoordeling van de leeftijd van minderjarigen

1. Indien er als gevolg van de verklaringen van de onderdaan van een derde land, beschikbare documentaire bewijsstukken of andere relevante aanwijzingen twijfel bestaat over de vraag of deze al dan niet minderjarig is, kan de bevoegde autoriteit [...] **overeenkomstig het nationale recht een leeftijdsbeoordeling verrichten**. Artikel 25 van Verordening (EU) 2024/1348[...] **kan** van overeenkomstige toepassing op deze beoordeling **zijn**.
2. **De bevoegde autoriteit kan zich baseren op een bestaande leeftijdsbeoordeling die in eerdere fasen van de terugkeerprocedure of in andere relevante procedures is verricht.**
3. **Een lidstaat kan beslissingen over leeftijdsbeoordelingen die andere lidstaten hebben genomen, erkennen, indien de leeftijdsbeoordeling overeenkomstig het Unierecht is verricht.**

Terugkeer van niet-begeleide minderjarigen

1. [...] In overeenstemming met het belang van het kind **wordt** hulp geboden door passende instanties, andere dan de autoriteiten die de terugkeer uitvoeren.
2. Er wordt een vertegenwoordiger of een persoon die [...] de inachtneming van het belang van het kind **moet** waarborgen, aangewezen om de niet-begeleide minderjarige bij de terugkeerprocedure te vertegenwoordigen en bij te staan, en namens de minderjarige op te treden, naargelang het geval. Er wordt op toegezien dat de aangewezen vertegenwoordiger op passende wijze is opgeleid om op een kindvriendelijke en op de leeftijd afgestemde manier te communiceren, en **kan communiceren in** een taal [...] die de minderjarige begrijpt **of redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen**. Die persoon [...] **kan** de persoon **zijn** die [...] is aangewezen om als vertegenwoordiger op te treden **uit hoofde van Richtlijn (EU) 2024/1346**, voor zover die persoon uit hoofde van artikel 27 van die richtlijn is aangewezen. **Er kan voor de communicatie een beroep worden gedaan op tolkdiensten.**
3. De niet-begeleide minderjarige wordt gehoord, hetzij rechtstreeks, hetzij via de in lid 2 bedoelde vertegenwoordiger of [...] **aangewezen** persoon, onder meer bij het bepalen van het belang van het kind. **Ten laatste** voordat de autoriteiten van een lidstaat een niet-begeleide minderjarige van [...] **het** grondgebied **van die lidstaat** verwijderen, overtuigen zij zich ervan dat die minderjarige wordt **teruggestuurd** naar een familielid of een aangewezen voogd of naar adequate [...] **opvangfaciliteiten** in het land van terugkeer.

Hoofdstuk III

VERPLICHTINGEN VAN DE ONDERDANEN VAN DERDE LANDEN

Artikel 21

Verplichting tot medewerking

1. Onderdanen van derde landen *voldoen aan de verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten en* zijn verplicht om mee te werken met de bevoegde autoriteiten van de lidstaten [...] *indien deze verordening op hen van toepassing is.*
- 1 bis. Onderdanen van derde landen verstrekken de bevoegde autoriteiten zonder onnodige vertraging informatie over wijzigingen in hun individuele situatie die van belang zijn voor de toepassing van deze verordening.*
2. *Onverminderd de verplichting om het grondgebied van de lidstaten te verlaten:*
  - a. blijven onderdanen van derde landen *beschikbaar voor de bevoegde autoriteiten* op het grondgebied van de lidstaat die bevoegd is voor de terugkeerprocedure waarvan de [...] *onderdanen* van [...] derde [...] *landen* het voorwerp [...] *zijn*, [...] niet *onderduiken*, ook niet in een andere lidstaat, *en zich melden voor vertrek van het voor de terugkeer gebruikte vervoer zoals bepaald door de bevoegde autoriteit;*

- b. verstrekken *zij* zonder onnodige vertraging alle[...] informatie en [...] documentatie, **met inbegrip van kopieën en elektronische bestanden**, die **van belang zijn** voor het vaststellen of verifiëren van de identiteit of **de nationaliteit of** die anderszins relevant[...] **zijn** in het kader van de [...] **terugkeerprocedure, en die hun ter beschikking staan of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij die kunnen verkrijgen**;
- b bis. verstrekken zij de bevoegde autoriteiten zonder onnodige vertraging een identiteits- of reisdocument of verlenen zij medewerking voor het verkrijgen van een identiteits- of reisdocument**;
- c. gaan *zij* niet over tot het vernietigen of anderszins verwijderen van [...] **in de punten b) en b bis) bedoelde** documenten, **informatie en documentatie**, tot het gebruik van aliasen met frauduleuze bedoelingen, tot het mondeling of schriftelijk verstrekken van andere onjuiste informatie of tot ander frauduleus verzet tegen de [...] **terugkeerprocedure**;
- d. geven *zij* een verklaring wanneer zij niet in het bezit zijn van een identiteits- of reisdocument;
- e. verstrekken *zij* informatie over de derde landen van doorreis **en de reisroute**;
- f. verstrekken *zij* biometrische gegevens, zoals gedefinieerd in **nationale en Uniewetgeving, waaronder** artikel 2, lid 1, punt s), van Verordening (EU) 2024/1358 van het Europees Parlement en de Raad²⁹;

---

²⁹ Verordening (EU) 2024/1358 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de instelling van “Eurodac” voor de vergelijking van biometrische gegevens om de Verordeningen (EU) 2024/1351 en (EU) 2024/1350 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2001/55/EG van de Raad doeltreffend toe te passen en om illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en staatlozen te identificeren en betreffende verzoeken van rechtshandavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

f bis. voldoen zij aan de reisvereisten van vervoerders en de vereisten van autoriteiten van derde landen voor toegang tot het grondgebied, met inbegrip van gezondheidsvereisten, indien dergelijke vereisten over het algemeen aan internationale reizigers worden opgelegd;

- g. verstrekken *zij op verzoek* nauwkeurige contactgegevens, waaronder de huidige verblijfplaats, het adres, het telefoonnummer waar zij bereikbaar zijn en [...] een e-mailadres;
- h. verstrekken *zij* zonder onnodige vertraging informatie over elke wijziging van de in punt g) bedoelde contactgegevens;
- i. [...] *voldoen zij* gedurende de gehele [...] *terugkeerprocedure aan de op grond van artikel 23, lid 1, en artikel 23 quater, lid 1, opgelegde maatregelen;*
- j. verstrekken *zij* de nodige informatie en verklaringen in het kader van verzoeken die bij de bevoegde autoriteiten van de betrokken derde landen worden ingediend voor het verkrijgen van reisdocumenten, en verlenen zo nodig hun medewerking aan deze autoriteiten van derde landen;
- k. verschijnen *zij* persoonlijk of [...] per videoconferentie, *zoals vereist door [...] de bevoegde autoriteiten, voor de bevoegde nationale autoriteiten [...] of de bevoegde autoriteiten* van derde landen op de door die autoriteiten aangewezen locatie, *om reisdocumenten te verkrijgen* en hun *identiteit of nationaliteit te laten vaststellen;*

k bis. verzetten zij zich niet fysiek of verbaal tegen de terugkeer;

l. maken *zij*, indien de bevoegde autoriteiten dat eisen, gebruik van advisering bij terugkeer en re-integratie [...];

m. voldoen zij aan andere toepasselijke aanvullende maatregelen in verband met terugkeer krachtens het nationale recht.

De verplichtingen uit hoofde van dit artikel voor onderdanen van derde landen doen geen afbreuk aan de verplichtingen en maatregelen krachtens het nationale recht die geen verband houden met terugkeer.

3. De in lid 2, punten b) *en b bis*), bedoelde informatie en [...] documentatie of, indien deze niet beschikbaar is, kopieën daarvan, omvatten met name de verklaringen van de onderdanen van derde landen en alle hun ter beschikking staande documentatie over:
- a. hun naam, geboortedatum en -plaats, geslacht en nationaliteit/nationaliteiten of staatloosheid;
  - b. hun gezinsleden en andere persoonsgegevens indien dat van belang is voor het uitvoeren van de [...] terugkeerprocedure of voor het bepalen van het land van terugkeer;
  - c. type, nummer, geldigheidsduur en land van afgifte van al hun identiteits- of reisdocumenten en andere door hen verstrekte documenten die de bevoegde autoriteit relevant acht voor hun identificatie, voor de uitvoering van de [...] terugkeerprocedure en voor het bepalen van het land van terugkeer;
  - d. door andere lidstaten of door derde landen afgegeven verblijfsvergunningen of andere vormen van toestemming tot verblijf;

- e. door andere lidstaten uitgevaardigde terugkeerbesluiten, **verwijderingsbesluiten of inreisverboden**;
  - f. landen en plaatsen van eerder verblijf, reisroutes en reisdocumentatie.
4. Indien de bevoegde autoriteiten besluiten om de in lid 2, punt b), bedoelde documenten die nodig zijn voor de[...] terugkeer, te bewaren, zorgen zij ervoor dat de onderdaan van een derde land [...] fotokopieën[...], elektronische bestanden van de originelen, **of een bevestiging van bewaring van het document** ontvangt. In [...] **geval** van **vrijwillige** terugkeer [...] geven de bevoegde autoriteiten deze documenten bij vertrek of bij aankomst in het derde land terug aan de onderdaan van een derde land.
5. De onderdaan van een derde land [...] **is bereikbaar via de door de lidstaat** overeenkomstig **het nationale recht bepaalde communicatiemiddelen**. De lidstaten bepalen krachtens het nationale recht de wijze van kennisgeving en het tijdstip waarop de kennisgeving wordt geacht te zijn ontvangen door en ter kennis te zijn gebracht aan de onderdaan van een derde land, of maken voor de kennisgeving gebruik van door de **lidstaten of de** Unie ontwikkelde en/of ondersteunde digitale systemen.

[...]

Artikel 21 bis
Risico op onderduiken

1. *Er bestaat, tenzij het tegendeel wordt aangetoond, een risico op onderduiken in een individueel geval, indien aan een van de volgende criteria betreffende de betrokken illegaal verblijvende onderdaan van een derde land is voldaan:*
  - a. *de onderdaan van een derde land is het grondgebied van een lidstaat binnengekomen of heeft zich daarheen verplaatst zonder toestemming en eventueel na doorreis via een derde land, of onderneemt pogingen daartoe;*
  - b. *tegen de onderdaan van een derde land is een terugkeerbesluit uitgevaardigd door een andere lidstaat dan die op het grondgebied waarvan hij momenteel illegaal verblijft, onder meer zoals gedetecteerd aan de hand van de signaleringen die overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1860 in het Schengeninformatiesysteem zijn opgenomen;*
  - c. *de onderdaan van een derde land voldoet niet aan een of meer van de overeenkomstig artikel 23, lid 1, en artikel 23 ter, lid 1, opgelegde maatregelen, of maakt kenbaar of toont aan dat hij niet voornemens is daaraan te voldoen;*
  - d. *de onderdaan van een derde land is het grondgebied van de lidstaten opnieuw binnengekomen in strijd met een geldig inreisverbod;*
2. *In andere dan de in lid 1 bedoelde gevallen wordt het risico op onderduiken bepaald op basis van een beoordeling van de omstandigheden van het individuele geval. De beoordeling omvat een of meer van de volgende criteria betreffende de betrokken illegaal verblijvende onderdaan van een derde land:*
  - a. *het ontbreken van een verblijfplaats, vaste woonplaats of betrouwbaar adres;*

- b. het niet naleven van de verplichting om het grondgebied van de lidstaten binnen de in artikel 7, lid 1 bis, punt a), vastgelegde vertrektermijn te verlaten;*
- c. in geval van een op handen zijnd vertrek: het bestaan van redenen om aan te nemen dat de onderdaan van een derde land voornemens is de in artikel 21, lid 2, punt a), vastgelegde verplichting tot medewerking niet na te leven;*
- d. het gebruiken van valse of vervalste identiteits- of reisdocumenten, verblijfsvergunningen of visa, of documenten ter rechtvaardiging inzake de voorwaarden voor binnenkomst, het vernietigen of anderszins verwijderen van identiteits- of reisdocumenten, verblijfsvergunningen of visa, of documenten ter rechtvaardiging inzake de voorwaarden voor binnenkomst, het gebruiken van aliassen met frauduleuze bedoelingen, het mondeling of schriftelijk verstrekken van andere onjuiste informatie, of ander frauduleus verzet tegen de terugkeer- of overnameprocedure;*
- e. het niet gebruikmaken van advisering bij terugkeer en re-integratie, indien vereist door de bevoegde autoriteiten;*
- f. de onderdaan van een derde land is niet sociaal verankerd en heeft met name geen familiebanden, is illegaal tewerkgesteld en beschikt niet over voldoende bestaansmiddelen;*
- g. er is sprake van niet-naleving van de verplichtingen uit hoofde van artikel 21, lid 2, punten a) tot en met c), e), f bis) en i) tot en met k bis), met inbegrip van een gebrek aan medewerking bij het verkrijgen van reisdocumenten;*
- h. andere criteria dan die in de punten a) tot en met f), indien het nationale recht daarin voorziet.*

Artikel 22

[...]

Hoofdstuk III bis

MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN TERUGKEER EN ALTERNATIEVEN VOOR BEWARING

Artikel 23

[...] *Algemene maatregelen ter bevordering van terugkeer [...]*

1. [...] ***Met het oog op het voorbereiden en waarborgen van een doeltreffende terugkeer [...] of een betere naleving van de verplichting tot vertrek en de verplichting tot medewerking, kunnen de lidstaten de onderdaan van een derde land een of meer van de volgende maatregelen [...] opleggen:***
  - a. [...] ***de verplichting om binnen*** een geografisch gebied op het grondgebied van de lidstaat ***te blijven***, waarbinnen [...] ***hij*** zich vrij [...] ***kan*** bewegen;
  - b. [...] ***de verplichting om*** op een ***door de nationale autoriteiten aangewezen*** specifiek adres ***of specifieke plaats te verblijven***;
  - c. [...] ***de verplichting om zich*** bij de bevoegde autoriteiten op [...] ***vastgestelde tijdstippen persoonlijk of via bij nationaal recht vastgelegde andere middelen te melden***;
  - d. ***andere maatregelen dan die in de punten a), b) en c), indien het nationale recht daarin voorziet.***
2. ***De maatregelen in lid 1 [...] worden*** alleen toegepast voor zover dit verenigbaar is met de bijzondere behoeften van kwetsbare personen en met het belang van het kind.

2 bis. De in lid 1 opgesomde maatregelen kunnen ook worden opgelegd aan onderdanen van derde landen die niet kunnen worden verwijderd omdat zij niet meewerken met de bevoegde autoriteiten.

3. De bevoegde autoriteiten kunnen de onderdaan van een derde land op verzoek toestemming verlenen om[...] **tijdelijk niet te voldoen aan een in lid 1 genoemde maatregel.**

[...]

4. [...] **De onderdaan van een derde land wordt ervan in kennis gesteld of de in lid 3 bedoelde toestemming wordt gegeven[...].**

5. De onderdaan van een derde land heeft **de in lid 3 bedoelde** [...] toestemming **niet** nodig om afspraken met autoriteiten en rechtbanken na te komen [...], **indien hij anders de verplichtingen van lid 1 zou schenden en indien zijn** aanwezigheid vereist is. De onderdaan van een derde land stelt **op voorhand** de bevoegde autoriteiten van dergelijke afspraken in kennis.

6. De overeenkomstig lid 1, punten b) en c), genomen besluiten worden schriftelijk vastgesteld, zijn evenredig en houden rekening met de specifieke omstandigheden van de betrokken onderdaan van een derde land.

7. *De onderdaan van een derde land wordt in kennis gesteld van elk besluit om de in lid 1 van dit artikel opgesomde maatregelen toe te passen en van de gevolgen van de niet-naleving van dat besluit, met inbegrip van bewaring uit hoofde van artikel 29.*

Artikel 23 bis

Onderzoeksmaatregelen

1. *Onverminderd onderzoeksmaatregelen om andere, niet met terugkeer verband houdende redenen overeenkomstig het nationale recht kunnen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, indien noodzakelijk, evenredig en naar behoren gemotiveerd met het oog op het voorbereiden of waarborgen van een doeltreffende terugkeer:*
  - a. *de onderdaan van een derde land fouilleren en zijn verblijfplaats of andere relevante gebouwen doorzoeken;*
  - b. *persoonlijke bezittingen, elektronische apparatuur en andere relevante voorwerpen doorzoeken en in beslag te nemen;*
  - c. *andere onderzoeksmaatregelen opleggen, indien het nationale recht daarin voorziet.*
2. *Onderzoeksmaatregelen uit hoofde van lid 1, punten a), b) en c), van dit artikel kunnen worden uitgevoerd zonder toestemming van de betrokken onderdaan van een derde land.*
3. *Onderzoeksmaatregelen die overeenkomstig lid 1, punten a), b) en c), van dit artikel worden opgelegd, worden uitgevoerd met inachtneming van de grondrechten en de waarborgen en rechtsmiddelen waarin het nationale en het Unierecht voorzien.*

Artikel 23 ter

Gevolgen van niet-naleving van de verplichting tot medewerking

- 1. In geval van niet-naleving van de verplichtingen van artikel 21, lid 1, en de vereisten van artikel 21, lid 2, leggen de lidstaten de betrokken onderdaan van een derde land een of meer van de in artikel 23, lid 1, opgesomde maatregelen op en kunnen zij een of meer van de volgende maatregelen nemen, die doeltreffend en evenredig zijn:*
  - a. registratie van biometrische gegevens, waaronder vingerafdrukken, met inbegrip van de mogelijkheid om als laatste redmiddel dwang te gebruiken indien een onderdaan van een derde land geen biometrische gegevens verstrekt overeenkomstig artikel 21, lid 2, punt f);*
  - b. weigering of vermindering van bepaalde uitkeringen en toelagen, indien het nationale recht daarin voorziet, tenzij de betrokkene hierdoor niet in zijn basisbehoeften kan voorzien;*
  - c. weigering of vermindering van stimulansen ter bevordering van vrijwillige terugkeer, waaronder weigering of vermindering van steun voor terugkeer- en re-integratieprogramma's op grond van artikel 46, lid 3;*
  - d. weigering of intrekking van de werkvergunning, indien het nationale recht daarin voorziet;*
  - e. verlenging van de duur van een inreisverbod tot de maximumduur in artikel 10, lid 6;*
  - f. strafrechtelijke sancties, met inbegrip van gevangenisstraffen, indien het nationale recht daarin voorziet;*
  - g. financiële sancties;*
  - h. andere dan de bovengenoemde maatregelen of gevolgen, indien het nationale recht daarin voorziet.*

Artikel 23 quater

Alternatieven voor bewaring ter voorkoming van onderduiking

1. *In geval van een risico op onderduiken als bedoeld in artikel 21 bis, leden 1 en 2, kunnen de lidstaten aan de onderdaan van een derde land een of meer van de volgende maatregelen opleggen:*
  - a. *het stellen van een toereikende financiële garantie;*
  - b. *het gebruik van elektronische monitoring;*
  - c. *andere maatregelen dan die in de punten a) en b), indien het nationale recht daarin voorziet.*
2. *In een besluit tot toepassing van de in lid 1 van dit artikel bedoelde maatregelen worden de toepasselijke feitelijke en juridische gronden vermeld.*
3. *Onderdanen van derde landen worden in kennis gesteld van elk besluit om de in lid 1 van dit artikel opgesomde maatregelen toe te passen en van de gevolgen van de niet-naleving van dat besluit, met inbegrip van bewaring uit hoofde van artikel 29.*

Hoofdstuk IV

WAARBORGEN EN RECHTSMIDDELEN

DEEL 1

PROCEDURELE WAARBORGEN

Artikel 24

Recht op informatie

1. ***De lidstaten waarborgen dat*** onderdanen van derde landen [...] die moeten terugkeren, [...] in kennis ***worden*** gesteld van:
  - a. het doel[...] van de[...] procedure[...];
  - b. de[...] verplichtingen van onderdanen van derde landen [...] als bedoeld in de artikelen 21 en 23, de gevolgen bij niet-naleving als bedoeld in [...] ***artikel 23 ter en artikel 29, lid 3, punt e)***, het feit dat in het Schengeninformatiesysteem een signalering inzake terugkeer voor de betrokkene is opgenomen, en de erkenning en uitvoering van een door een andere lidstaat uitgevaardigd terugkeerbesluit als bedoeld in artikel 9;
  - c. advisering en programma's inzake terugkeer en re-integratie overeenkomstig artikel 46;
  - d. hun procedurele rechten [...] overeenkomstig deze verordening en het nationale recht, met name het recht op rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging op grond van artikel 25.

2. De informatie wordt [...] verstrekt [...] in een taal die de onderdaan van een derde land begrijpt of redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen [...]. **De informatie kan op papier of in elektronische vorm [...] op standaardinformatiebladen en, indien nodig, mondeling, met behulp van vertaal- en tolkdiensten, worden verstrekt.** In het geval van **niet-begeleide minderjarigen** wordt de informatie op een [...] op de leeftijd afgestemde manier verstrekt, en daarbij wordt de [...]vertegenwoordiger **of de in artikel 20, lid 2, bedoelde persoon die is aangewezen om de minderjarige bij te staan**, betrokken. [...]

Artikel 25

Rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging

1. In geval van beroep of toetsing voor een rechterlijke instantie overeenkomstig artikel 27 zorgen de lidstaten ervoor dat de onderdaan van een derde land op diens verzoek de **nodige** kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging krijgt[...].
2. **De bevoegde autoriteiten zorgen ervoor dat niet-begeleide minderjarigen [...] op zodanige wijze worden vertegenwoordigd en bijgestaan dat zij aanspraak kunnen maken op de rechten en kunnen voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van deze verordening.**

3. [...]
4. Voor de kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging wordt een beroep gedaan op juridische adviseurs of andere naar behoren gekwalificeerde personen die krachtens het nationale recht [...] zijn erkend of toestemming hebben gekregen [...] **om de** onderdaan van een derde land ***bij te staan of te vertegenwoordigen, of op niet-gouvernementele organisaties die krachtens het nationale recht zijn geaccrediteerd om onderdanen van derde landen juridische diensten of vertegenwoordiging te bieden.***
5. Kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging tijdens de beroepsprocedure kunnen door de lidstaten worden uitgesloten indien:
  - a. de onderdaan van een derde land wordt geacht over voldoende middelen te beschikken om zelf de rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging te bekostigen;
  - b. het beroep wordt geacht geen reële kans van slagen te hebben of een oneigenlijk gebruik van recht te vormen;
  - c. het om een beroep of toetsing in tweede of hogere instantie gaat, zoals bepaald in het nationale recht, met inbegrip van een nieuwe hoorzitting of een toetsing van beroep;
  - d. de onderdaan van een derde land reeds wordt bijgestaan of vertegenwoordigd door een juridisch adviseur.
6. De onderdaan van een derde land die om kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging verzoekt, [...] **kan worden verzocht** zijn financiële situatie bekend **te maken.**

7. [...]De lidstaten kunnen:
- a. de kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging financieel of in de tijd beperken, mits deze beperkingen niet willekeurig zijn en de toegang tot kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging niet onnodig beperken [...];
  - b. verzoeken om gehele of gedeeltelijke terugbetaling van de kosten, indien de financiële situatie van de onderdaan van een derde land in de loop van de terugkeerprocedure is verbeterd of indien de beslissing om kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging beschikbaar te stellen is genomen op basis van door de onderdaan van een derde land verstrekte onjuiste informatie;
  - c. bepalen dat, wat honoraria, andere kosten en terugbetaling betreft, de behandeling van onderdanen van derde landen gelijk is aan, maar niet gunstiger mag zijn dan de behandeling die hun eigen onderdanen in het algemeen krijgen op het gebied van rechtsbijstand.
8. De lidstaten bepalen specifieke procedurele regels voor de indiening en verwerking van verzoeken om kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging *in het kader van een beroep of toetsing voor een rechterlijke instantie overeenkomstig artikel 27* of passen bestaande regels toe die gelden voor vergelijkbare nationale aanspraken, mits die regels de toegang tot kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging niet bovenmatig ingewikkeld of onmogelijk maken.

9. Indien een besluit om geen kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging aan te bieden, wordt genomen door een andere autoriteit dan een rechterlijke instantie, op grond van het feit dat het beroep geacht wordt geen reële kans van slagen te hebben of een oneigenlijk gebruik van recht te vormen, heeft de verzoeker recht op een doeltreffende voorziening in rechte bij een rechterlijke instantie tegen dat besluit. [...]
10. De lidstaten kunnen voorzien in kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging tijdens de administratieve procedure, overeenkomstig het nationale recht.

DEEL 2

RECHTSMIDDELEN

Artikel 26

Recht op een doeltreffende voorziening in rechte

1. Aan de betrokken onderdaan van een derde land wordt een doeltreffende voorziening in rechte toegekend om de in artikel 7, *lid 1*, artikel 10 en artikel 12, lid 2, bedoelde besluiten aan te vechten bij [...] *de krachtens het nationale recht* bevoegde rechterlijke instantie.
2. De doeltreffende voorziening in rechte omvat een volledig onderzoek[...] van zowel de feitelijke als de juridische aspecten.
3. [...] *Indien gegevens in het dossier die onder de aandacht zijn gebracht van de rechterlijke instantie die zich buigt over de voorziening in rechte tegen het terugkeerbesluit of het verwijderingsbesluit, zoals aangevuld of toegelicht na een procedure op tegenspraak, erop wijzen dat het beginsel van non-refoulement mogelijk wordt ondermijnd, wordt geverifieerd of de vereisten die voortvloeien uit het beginsel van non-refoulement, [...] worden nageleefd.*
4. *De nietigverklaring of intrekking van een niet-essentieel onderdeel van een terugkeerbesluit leidt niet tot de nietigverklaring of intrekking van de rest van het betrokken besluit.*

Beroep bij een bevoegde rechterlijke instantie

1. Voor de *toepassing van deze verordening*[...] bedraagt de termijn voor het instellen van beroep bij een rechterlijke instantie van eerste aanleg maximaal 14 dagen, *tenzij de nationale wetgeving in een langere termijn van maximaal 30 dagen voorziet*.
2. De in lid 1 bedoelde *termijn gaat* [...] in op de datum waarop een van de in artikel 7, *lid 1*, artikel 10 of artikel 12, lid 2, bedoelde besluiten ter kennis van de onderdaan van een derde land wordt gebracht of *waarop die kennisgeving krachtens* het nationale recht wordt geacht te hebben plaatsgevonden[...].
3. Indien een terugkeerbesluit is gebaseerd op een besluit tot weigering of beëindiging van een legaal verblijf of is uitgevaardigd bij dezelfde handeling als dat besluit, kunnen voor het instellen van beroep tegen het terugkeerbesluit dezelfde termijnen worden toegepast als in het nationale recht zijn vastgesteld voor het instellen van beroep tegen een besluit tot beëindiging of weigering van een legaal verblijf.
4. Een inreisverbod *en/of een verwijderingsbesluit* dat samen met een in artikel 7 bedoeld terugkeerbesluit is uitgevaardigd, [...] wordt samen met dat terugkeerbesluit aangevochten bij dezelfde rechterlijke instantie, in het kader van dezelfde [...] procedure en binnen dezelfde termijnen. Indien een inreisverbod *en/of een verwijderingsbesluit* afzonderlijk van het terugkeerbesluit is uitgevaardigd of het enige besluit is dat wordt aangevochten, kan er afzonderlijk beroep tegen worden ingesteld. [...]

[...]

Artikel 28

Opschortende werking

1. ***Voorafgaand aan*** de uitvoering van de op grond van artikel 7[...] en artikel 12, lid 2, uitgevaardigde besluiten, ***zorgen de lidstaten ervoor dat de bevoegde rechterlijke instantie van eerste aanleg op verzoek of ambtshalve verwijdering kan opschorten [...] tijdens de in artikel 27 vastgelegde termijn voor het instellen van beroep of in afwachting van de uitkomst van het beroep, tenzij het nationale recht reeds voorziet in bepalingen volgens welke rechtsmiddelen in eerste aanleg een opschortende werking hebben. De lidstaten kunnen, met volledige inachtneming van [...] artikel [...] 47 van het Handvest, krachtens hun nationale recht bepalen of de opschorting op verzoek dan wel ambtshalve wordt toegestaan.***

2. [...]

3. Indien verder beroep wordt ingesteld tegen een eerste of volgende beslissing in beroep, wordt de verwijdering [...] niet opgeschort, tenzij de onderdaan van een derde land om opschorting verzoekt en een bevoegde rechterlijke instantie, terdege rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het individuele geval, besluit opschorting toe te staan. ***Dit laat de bepalingen van het nationale recht onverlet.***

[...]

Hoofdstuk V

[...]BEWARING

Artikel 29

Bewaringsgronden

1. De lidstaten kunnen een onderdaan van een derde land op grond van deze verordening in bewaring stellen op basis van een individuele beoordeling van elk geval en alleen voor zover bewaring evenredig is.
2. De lidstaten kunnen een onderdaan van een derde land alleen in bewaring houden ***met het oog op terugkeer, met inbegrip van de voorbereiding van de terugkeer, op overname en***[...] op de uitvoering van de verwijdering.
3. Bewaring van een onderdaan van een derde land is slechts toegestaan op basis van een of meer van de volgende bewaringsgronden:
  - a. er bestaat een risico op onderduiken dat is vastgesteld overeenkomstig artikel [...] ***21 bis***;
  - b. de betrokken onderdaan van een derde land ontwijkt of belemmert de ***overname***, de voorbereiding van de terugkeer, of de verwijdering[...];
  - c. de onderdaan van een derde land vormt een veiligheidsrisico, overeenkomstig artikel 16;
  - d. de identiteit of de nationaliteit van de onderdaan van een derde land moet worden vastgesteld of geverifieerd;
  - e. er is sprake van niet-naleving van de ***verplichtingen*** krachtens artikel [...] ***21, lid 2, punten a) tot en met c), e), f bis) en i) tot en met k bis), met inbegrip van een gebrek aan medewerking bij het verkrijgen van reisdocumenten***;
  - f. andere relevante gronden in verband met terugkeer, zoals bepaald in het nationale recht, met het oog op doeltreffende terugkeerprocedures, voor zover noodzakelijk en evenredig.***

4. [...]
5. De bewaring wordt gelast door een administratieve of rechterlijke instantie. De bewaring wordt gelast bij een schriftelijk besluit waarin de feitelijke en juridische gronden voor de bewaring, alsmede informatie over de beschikbare rechtsmiddelen worden vermeld. Het besluit wordt [...] **mondeling of schriftelijk aan** de onderdaan van een derde land megedeeld in een taal die hij begrijpt of redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen, **onder meer met behulp van tolk- of vertaaldiensten**.
6. Bij het in bewaring houden van een onderdaan van een derde land op grond van lid 2 houden de lidstaten **er** rekening [...] **mee of het gaat om** [...] een kwetsbare persoon[...].

Artikel 30

[...]

[...]

[...]

Artikel 31

[...]

[...]

Artikel 32

Bewaringstermijn

1. De bewaring duurt zo kort mogelijk en zolang aan de [...] **gronden** van artikel 29 wordt voldaan en nodig is om een geslaagde terugkeer te waarborgen.
2. Indien blijkt dat niet langer aan de [...] **gronden** van artikel 29 wordt voldaan, [...] wordt een einde gesteld **aan de bewaring van** de onderdaan van een derde land [...] **op grond van deze verordening**. Deze beëindiging van de bewaring vormt geen beletsel voor de toepassing van maatregelen [...] overeenkomstig [...] **de artikelen 23 tot en met 23 quater**.
3. De bewaring in een [...] lidstaat duurt niet langer dan twaalf maanden. [...] Indien de terugkeerprocedure vanwege een gebrek aan medewerking van de betrokken onderdaan van een derde land waarschijnlijk langer zal duren of vertraging wordt opgelopen bij het verkrijgen van de nodige documentatie van derde landen, **kan de bewaring voor een langere termijn worden toegepast, maar niet langer dan 24 maanden in één lidstaat**.
Indien de onderdaan van een derde land zich naar een andere lidstaat heeft verplaatst en zijn gedrag een grond voor bewaring vormt als bedoeld in artikel 29, lid 3, is een nieuwe bewaringstermijn van toepassing.

3 bis. Na het verstrijken van de maximale bewaringstermijn van 24 maanden op grond van lid 3, kan bewaring worden toegepast voor aanvullende termijnen van maximaal zes maanden indien er een risico op onderduiken bestaat en er een redelijk vooruitzicht op verwijdering is ontstaan als gevolg van een of meer van de volgende veranderingen in de omstandigheden:

- a. er is nieuwe belangrijke informatie beschikbaar over de identiteit van de onderdaan van een derde land;**
- b. er is een reisdocument verkregen of het kan redelijkerwijs worden geacht te zijn verkregen als gevolg van gewijzigde omstandigheden;**
- c. de samenwerking met het derde land is verbeterd.**

Bij de bewaring van een onderdaan van een derde land overeenkomstig deze alinea behandelt de lidstaat de zaak met voorrang zodat de bewaring zo kort mogelijk wordt gehouden.

- 4. Het verstrijken van de in [...] de leden 3 en 3 bis bedoelde maximale [...] bewaringstermijnen vormt geen beletsel voor de toepassing van maatregelen overeenkomstig [...] de artikelen 23 tot en met 23 quater.**
- 5. Indien een in bewaring gestelde onderdaan van een derde land meewerkt aan zijn terugkeer, wordt de vrijwillige terugkeer van de betrokken onderdaan van een derde land, in voorkomend geval, zonder onnodige vertraging georganiseerd. In voorkomend geval kan de bewaring overeenkomstig de leden 3 en 3 bis worden gehandhaafd tot het moment van vertrek teneinde een doeltreffende terugkeer te waarborgen.**

Toetsing van bewaringsbevelen

1. **De lidstaten zorgen ervoor dat** de bewaring [...] ten minste om de [...] **zes maanden wordt** getoetst, hetzij op verzoek van de betrokken onderdaan van een derde land, hetzij ambtshalve.
2. **De lidstaten zorgen ervoor dat** de bewaring van niet-begeleide minderjarigen [...] ten minste om de drie maanden **wordt** getoetst, **hetzij op verzoek van de betrokken onderdaan van een derde land, hetzij ambtshalve.**
3. Als de bewaring door administratieve autoriteiten is gelast of verlengd, zorgen de lidstaten ervoor dat [...]:
  - a. [...] **wordt voorzien in een** rechterlijke toetsing van de rechtmatigheid van de bewaring, **die zo spoedig mogelijk binnen een in het nationale recht vastgelegde termijn vanaf**[...] het begin van de bewaring [...] **tot een beslissing leidt**[...]; of
  - b. **zij** de betrokken onderdaan van een derde land het recht [...] **bieden** om een procedure voor rechterlijke toetsing van de rechtmatigheid van de bewaring in te stellen, die zo spoedig mogelijk **binnen een in het nationale recht vastgelegde termijn** na het inleiden van de betrokken procedure **tot een beslissing leidt** [...]. In dergelijke gevallen stellen de lidstaten de betrokken onderdaan van een derde land onmiddellijk in kennis van de mogelijkheid een dergelijke procedure in te stellen.

Omstandigheden van bewaring

1. Bewaring vindt [...] **in het algemeen** plaats in speciale inrichtingen, waaronder specifieke afdelingen van andere inrichtingen. Indien een lidstaat onderdanen van derde landen niet in dergelijke inrichtingen in bewaring kan stellen en moet gebruikmaken van een gevangenis, worden deze personen **indien mogelijk** gescheiden gehouden van de gewone gevangenen.
2. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen hebben toegang tot ruimte in de openlucht. **De toegang tot de ruimte in de openlucht kan voor een beperkte periode worden ingeperkt, indien dit noodzakelijk en evenredig is met het oog op de goede werking van de inrichting voor bewaring.**
3. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen wordt op verzoek toegestaan te gelegener tijd contact op te nemen met wettelijke vertegenwoordigers, familieleden en bevoegde consulaire autoriteiten.
4. Er wordt specifieke aandacht [...] besteed aan de bijzondere behoeften van in bewaring gestelde kwetsbare personen. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen hebben toegang tot dringende medische zorg en essentiële behandeling van ziekte.
5. Wettelijke vertegenwoordigers, familieleden, bevoegde consulaire autoriteiten en relevante en bevoegde nationale, internationale en niet-gouvernementele organisaties en instanties kunnen, **op verzoek van de onderdaan van een derde land**, om het even welke inrichting voor bewaring bezoeken en een gesprek voeren met en een bezoek brengen aan de onderdanen van derde landen in omstandigheden waarin de privacy wordt geëerbiedigd. Het bezoek kan afhankelijk worden gesteld van toestemming **en andere passende voorwaarden, waaronder de voorafgaande afgifte van een passende veiligheidsmachtiging door een bevoegde autoriteit overeenkomstig het nationale recht. De lidstaten kunnen die toegang krachtens het nationale recht beperken indien dat objectief noodzakelijk is voor de veiligheid, de openbare orde of het administratieve beheer van de inrichting.**

6. In bewaring gestelde onderdanen van derde landen krijgen, [...] in een taal die zij **begrijpen of redelijkerwijs kunnen worden geacht te** begrijpen, [...] informatie over de in de inrichting geldende regels en over hun rechten en plichten. Hiertoe behoort ook informatie over het in de nationale wetgeving vastgelegde recht om contact op te nemen met in de leden 3 en 5 bedoelde personen, autoriteiten, organisaties en instanties.

Artikel 35

Omstandigheden van de bewaring van *niet-begeleide minderjarigen en gezinnen met minderjarigen*

1. Niet-begeleide minderjarigen en gezinnen met minderjarigen worden slechts in laatste instantie, en voor een zo kort mogelijke termijn, in bewaring gesteld en daarbij wordt het belang van het kind in acht genomen.
2. [...]Niet-begeleide minderjarigen [...] **en gezinnen met minderjarigen** krijgen **gedurende de bewaringstermijn** afzonderlijke accommodatie met voldoende privacy. Het personeel is adequaat opgeleid en de inrichtingen zijn aangepast met het oog op de [...] behoeften van **minderjarigen en hun leeftijd** [...].
3. In bewaring gestelde minderjarigen wordt de mogelijkheid geboden tot vrijetijdsbesteding, waaronder op hun leeftijd afgestemde spel- en recreatieactiviteiten, en krijgen toegang tot **onderwijs of onderwijsactiviteiten** in de vorm die het beste past bij de periode die zij in bewaring moeten doorbrengen.

Hoofdstuk VI

OVERNAME

Artikel 36

Overname[...]

1. [...] *Na het uitvaardigen van een* terugkeerbesluit [...] *leiden* de bevoegde autoriteiten, *in voorkomend geval*, waar [...] *aangewezen* met de steun van Frontex, [...] overname [...] in, *met name indien het noodzakelijk is om de identiteit of nationaliteit van de betrokkene vast te stellen of te verifiëren, of reisdocumenten te verkrijgen die zijn terugkeer mogelijk maken* [...].
2. [...]
3. [...]In voorkomend geval wordt het Europees reisdocument voor terugkeer gebruikt overeenkomstig het toepasselijke overname-instrument en Verordening (EU) 2016/1953³⁰.

---

³⁰ Verordening (EU) 2016/1953 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende de vaststelling van een Europees reisdocument voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en tot intrekking van de aanbeveling van de Raad van 30 november 1994 (PB L 311 van 17.11.2016, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. Overname[...] in derde landen wordt ondersteund door speciale, door de Unie gefinancierde verbindingsfunctionarissen van de Unie voor terugkeer. Deze verbindingsfunctionarissen maken deel uit van de structuur van de delegaties van de Unie en werken in nauwe coördinatie met de Commissie aan de verwezenlijking van de relevante beleidsprioriteiten van de Unie.

8. *Voor het toezicht op de samenwerking met derde landen op het gebied van overname kan de Commissie om de twaalf maanden verzoeken om Frontex de volgende gegevens over relevante derde landen mee te delen:*
- a. *het aantal verzoeken om bevestiging van de nationaliteit en het aantal positieve en negatieve antwoorden op dergelijke verzoeken;*
  - b. *het aantal verzoeken om afgifte van reisdocumenten, het aantal door de autoriteiten van het derde land afgegeven reisdocumenten en het aantal negatieve antwoorden op dergelijke verzoeken.*
9. *Frontex verleent de Commissie toegang tot de in dit lid bedoelde gegevens. De naar lidstaat uitgesplitste gegevens als bedoeld in de punten a) en b), kunnen aan derde landen worden meegedeeld om de uitvoering en naleving van overnameverplichtingen te monitoren, onder meer in het kader van de overname-instrumenten van de Unie.*
10. *De lidstaten zijn niet verplicht de gevraagde gegevens in te dienen indien deze niet beschikbaar zijn.*

Artikel 37

[...]

Hoofdstuk VII

UITWISSELING EN DOORGIFTE VAN PERSOONSgegevens

Artikel 38

Uitwisseling van informatie tussen lidstaten

1. De lidstaten maken voor de uitvoering van deze verordening gebruik van alle passende middelen op het gebied van samenwerking en informatie-uitwisseling.
2. De informatie-uitwisseling vindt plaats op verzoek van een lidstaat en uitsluitend tussen bevoegde autoriteiten van de lidstaten.
3. De lidstaten verstrekken elkaar *op verzoek*, voor de uitvoering van de terugkeerprocedure [...] en de verlening van bijstand bij *terugkeer en* re-integratie, [...] *beschikbare* informatie over een persoon binnen het toepassingsgebied van deze verordening.
4. Indien de in lid 3 bedoelde informatie kan worden uitgewisseld via de in artikel 4, punt 15, van Verordening (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad³¹ bedoelde Unie-informatiesystemen of via aanvullende informatie als bedoeld in Verordening (EU) 2018/1860, wordt die informatie *in de regel* alleen via die kanalen uitgewisseld.

---

³¹ Verordening (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie-informatiesystemen op het gebied van politieke en justitiële samenwerking, asiel en migratie en tot wijziging van Verordeningen (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 en (EU) 2019/816 (PB L 135 van 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. Het [...] *verzoek om informatie bevat* [...] de redenen waarop het is gebaseerd.
6. De in lid 3 bedoelde informatie [...] *kan* met name het volgende omvatten:
  - a. informatie die nodig is om de identiteit van de onderdaan van een derde land en, in voorkomend geval, de identiteit van zijn gezinsleden, familieleden en eventuele andere familierelaties vast te stellen [...];
  - b. informatie over de overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1358 verzamelde biometrische gegevens van de onderdaan van een derde land[...];
  - c. informatie over de nationaliteit en [...] *de eventuele* reisdocumenten van de onderdaan van een derde land[...];
  - d. informatie over de verblijfplaatsen en de reisroutes van de onderdaan van een derde land, zijn talenkennis en zijn contactgegevens (e-mailadres/-adressen en telefoonnummer/-nummers);
  - e. informatie over *de eventuele door een lidstaat of een derde land afgegeven verblijfsstatus of verblijfsvergunning, met inbegrip van* verblijfstitels of visa, *alsmede aanvragen of verlengingen daarvan*;

- f. informatie over de terugkeeroperatie van de onderdaan van een derde land [...];
- g. informatie over de *terugkeer en, in voorkomend geval*, re-integratie van de onderdaan van een derde land [...];
- h. de gronden voor een tegen de onderdaan van een derde land uitgevaardigd terugkeerbesluit;

h bis. informatie over de naleving door de onderdaan van een derde land van de verplichtingen uit hoofde van de artikelen 21 en 23;

- i. informatie over de vraag of de onderdaan van een derde land in bewaring is gesteld, dan wel of er alternatieve maatregelen voor bewaring op hem zijn toegepast;
- j. informatie in verband met het strafblad of in verband met de bedreiging die de onderdaan van een derde land vormt voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid;
- k. informatie over kwetsbaarheid, gezondheid en medische behoeften van de onderdaan van een derde land.

7. De aangezochte lidstaat is verplicht zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen [...] **twee** weken te antwoorden.
8. De uitgewisselde informatie mag slechts voor de in lid 3 genoemde doeleinden worden gebruikt. Deze informatie mag, afhankelijk van het soort informatie en de bevoegdheden van de ontvangende autoriteit, alleen worden megedeeld aan de autoriteiten of de rechterlijke autoriteiten die belast zijn met de terugkeerprocedure, de overname [...] of het verlenen van re-integratiebijstand.
9. ***De lidstaten geven elkaar op verzoek de originele reisdocumenten van een onderdaan van een derde land door, indien het reisdocument noodzakelijk is om de terugkeer te waarborgen.***

Artikel 39

Doorgifte van gegevens over onderdanen van derde landen aan derde landen voor terugkeer-, overname- en re-integratiedoelinden

1. Onverminderd de artikelen 40 en 41 kunnen de in artikel 38, lid 6, punten a) tot en met h) ***en k)***, bedoelde gegevens door een bevoegde autoriteit en – in voorkomend geval – door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een bevoegde autoriteit van een derde land [...] ***of*** aan derde [...] ***partijen die bevoegd zijn voor re-integratiebijstand of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer, zoals luchtvaartmaatschappijen of medische dienstverleners, en indien*** dit nodig is voor de [...] ***terugkeer, overname en re-integratie*** [...].

2. [...]
3. De lidstaten en Frontex zorgen er bij de doorgifte van persoonsgegevens op grond van lid 1 of lid 2 voor dat deze in overeenstemming is met respectievelijk hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725.
4. Doorgiften op grond van lid 1[...] worden gedocumenteerd en die documentatie (waaronder de datum en het tijdstip van de doorgifte en informatie over de bevoegde autoriteit van het ontvangende derde land) wordt op verzoek ter beschikking gesteld van de krachtens artikel 51, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 52, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 ingestelde bevoegde toezichthoudende autoriteit.

Doorgifte van gegevens over strafrechtelijke veroordelingen van onderdanen van derde landen aan derde landen voor *terugkeer*-, overname- en re-integratiedoeleinden

1. Gegevens over een of [...] **meer** strafrechtelijke veroordelingen van een onderdaan van een derde land kunnen in individuele gevallen door een bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een bevoegde autoriteit van een derde land **of aan derde partijen die bevoegd zijn voor re-integratiebijstand of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer**, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
  - a. de onderdaan van een derde land van wie persoonsgegevens worden doorgegeven, is in de afgelopen 25 jaar veroordeeld voor een terroristisch misdrijf, is in de afgelopen 15 jaar veroordeeld voor een ander strafbaar feit dat is opgenomen in de bijlage bij Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad³² [...], **of heeft een strafbaar feit gepleegd waarvoor een vrijheidsstraf van ten minste [...] één jaar geldt** krachtens het nationale recht van de veroordelende lidstaat;
  - b. de doorgifte van gegevens is noodzakelijk voor de [...] **terugkeer**, overname[...] en **re-integratie**;
  - c. [...]

---

³² Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2018 tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etrias) en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 en (EU) 2017/2226 (PB L 236 van 19.9.2018, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- d. [...]de bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, Frontex heeft [...] **geverifieerd** dat er geen risico bestaat dat de doorgifte in strijd is met het beginsel van non-refoulement;
- e. [...]de bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, Frontex heeft [...] **geverifieerd** dat er geen risico bestaat dat de doorgifte in strijd is met artikel 50 van het Handvest.

2. [...]

3. De lidstaten en Frontex zorgen er bij de doorgifte van persoonsgegevens op grond van lid 1 of lid 2 voor dat deze in overeenstemming is met respectievelijk hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725.
4. Doorgiften op grond van lid 1 [...] worden gedocumenteerd en die documentatie (waaronder de datum en het tijdstip van de doorgifte, informatie over de bevoegde autoriteit van het ontvangende derde land, de motivering dat de doorgifte in overeenstemming is met de voorwaarden van lid 1 [...], en de doorgegeven persoonsgegevens) wordt op verzoek ter beschikking gesteld van de krachtens artikel 51, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 52, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 ingestelde bevoegde toezichthoudende autoriteit.

Artikel 41

Doorgifte van gezondheidsgegevens van onderdanen van derde landen aan derde landen voor de uitvoering van de terugkeeroperatie en re-integratie

1. Gegevens over de medische bijstand die tijdens de terugkeeroperatie aan onderdanen van derde landen moet worden verleend, kunnen in individuele gevallen door een bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een bevoegde autoriteit van een derde land ***of aan derde partijen die bevoegd zijn voor re-integratiebijstand of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer, zoals medische dienstverleners***, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
  - a. de doorgifte van gegevens is noodzakelijk voor de uitvoering van de terugkeeroperatie;

[...]

2. Gegevens over de gezondheid *en medische behoeften* van onderdanen van derde landen kunnen in individuele gevallen door een bevoegde autoriteit en, in voorkomend geval, door Frontex worden verwerkt en worden doorgegeven aan een derde partij die bevoegd is voor re-integratiebijstand *of andere taken in verband met de uitvoering van de terugkeer*, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
  - a. de doorgifte van gegevens is noodzakelijk voor de verlening van in artikel 46 bedoelde re-integratiebijstand die is afgestemd op de medische behoeften van de onderdaan van een derde land;
  - b. de onderdaan van een derde land van wie persoonsgegevens worden doorgegeven[...], heeft daarmee ingestemd.
3. De lidstaten en Frontex zorgen er bij de doorgifte van persoonsgegevens op grond van lid 1 of lid 2 voor dat deze in overeenstemming is met respectievelijk hoofdstuk V van Verordening (EU) 2016/679 en hoofdstuk V van Verordening (EU) 2018/1725.
4. Doorgiften op grond van lid 1 of lid 2 worden gedocumenteerd en die documentatie (waaronder de datum en het tijdstip van de doorgifte, informatie over de bevoegde autoriteit van het ontvangende derde land, de motivering dat de doorgifte in overeenstemming is met de voorwaarden van lid 1 of lid 2, en de doorgegeven persoonsgegevens) wordt op verzoek ter beschikking gesteld van de krachtens artikel 51, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 en artikel 52, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 ingestelde bevoegde toezichthoudende autoriteit.

Hoofdstuk VIII

GEMEENSCHAPPELIJK SYSTEEM VOOR TERUGKEER

Artikel 42

Onderdelen van een gemeenschappelijk systeem voor terugkeer

1. Een gemeenschappelijk systeem voor terugkeer overeenkomstig deze verordening bestaat uit:
  - a. een gemeenschappelijke procedure voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die geen recht op verblijf op het [...] *grondgebied van de lidstaten* hebben;
  - b. een systeem in het kader waarvan de lidstaten elkaars terugkeerbesluiten erkennen en uitvoeren;
  - c. [...]
  - d. digitale systemen om de terugkeer [...] en re-integratie van onderdanen van derde landen te beheren;
  - e. samenwerking tussen de lidstaten;
- e bis. voldoende bewaringscapaciteit, zoals bepaald door de lidstaat, rekening houdend met de werkelijke behoeften;*
- f. financiële ondersteuning door de Unie en operationele ondersteuning door de organen, instanties en agentschappen van de Unie[...] in overeenstemming met hun respectieve mandaat.

2. De Unie en de lidstaten bepalen gemeenschappelijke prioriteiten op het gebied van terugkeer[...] en re-integratie en zorgen voor de nodige follow-up, rekening houdend met de op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2024/1351 vastgestelde Europese strategie voor asiel- en migratiebeheer, de uitvoering van de terugkeergrensprocedure overeenkomstig Verordening (EU) [...]2024/1349, de beoordeling van de mate van samenwerking van derde landen met de lidstaten op het gebied van overname overeenkomstig artikel 25 bis van Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad³³, en de overname-instrumenten en andere instrumenten van de Unie die relevant zijn voor de samenwerking op het gebied van overname.
3. De Unie en de lidstaten zorgen voor loyale samenwerking en nauwe coördinatie tussen de bevoegde autoriteiten en tussen de Unie en de lidstaten, alsook voor synergie tussen interne en externe componenten [...].

Artikel 43

Bevoegde autoriteiten[...]

1. Elke lidstaat wijst overeenkomstig het nationale recht de bevoegde autoriteiten aan die verantwoordelijk zijn voor de naleving van de uit deze verordening voortvloeiende verplichtingen.

[...]

---

³³ Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot vaststelling van een gemeenschappelijke visumcode (PB L 243 van 15.9.2009, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

[...]

Artikel 44

Samenwerking tussen de lidstaten

1. De overeenkomstig artikel 43 aangewezen bevoegde autoriteiten werken samen en staan elkaar bij voor, ***in de regel***, de volgende doeleinden:
  - a. toestemming verlenen voor een doorreis over hun grondgebied om bij te dragen tot de naleving van een terugkeerbesluit van een andere lidstaat of tot het verkrijgen van reisdocumenten;
  - b. logistieke, financiële of andere materiële bijstand of bijstand in natura verlenen ***in verband met doorreis over hun grondgebied als bedoeld in punt a)***;
  - c. [...] ***de in artikel 8, lid 1, punt b), bedoelde overdracht faciliteren***;
  - d. [...] ***ondersteuning verlenen voor het vertrek van een onderdaan van een derde land naar de lidstaat waar hij een verblijfsrecht heeft overeenkomstig artikel 8, lid 3.***

[...]

2. *De overeenkomstig artikel 43 aangewezen bevoegde autoriteiten kunnen samenwerken en elkaar bijstaan voor de volgende doeleinden:*
  - a. *een leidende of ondersteunende rol vervullen in de beleidsdialoog en de contacten met de autoriteiten van derde landen, om overname te faciliteren;*
  - b. *contact opnemen met de bevoegde autoriteiten van derde landen om de identiteit van onderdanen van derde landen te verifiëren en een geldig reisdocument te verkrijgen;*
  - c. *namens de verzoekende lidstaat, de praktische regelingen voor de uitvoering van de terugkeer treffen.*

Artikel 45

Ondersteuning door Frontex

1. De lidstaten kunnen ten behoeve van hun bevoegde autoriteiten verzoeken om bijstand door deskundigen die worden ingezet of ondersteund door Frontex, met inbegrip van verbindingfunctionarissen voor terugkeer en andere verbindingfunctionarissen, overeenkomstig Verordening (EU) 2019/1896.

2. De lidstaten verstrekken Frontex relevante informatie over de ondersteuning die zij volgens de planning nodig hebben van Frontex, zodat de ondersteuning die het Agentschap verleent naar behoren kan worden gepland [...] **overeenkomstig** Verordening (EU) [...] **2019/1896**.

Artikel 46

Steun voor terugkeer en re-integratie

1. De lidstaten **zorgen** [...] **voor beschikbaarheid van** advisering bij terugkeer en re-integratie [...] om, in voorkomend geval, onderdanen van derde landen zo vroeg mogelijk in de terugkeerprocedure informatie en advies te verstrekken over terugkeer- en re-integratiemogelijkheden, en stellen in dit verband programma's vast als bedoeld in lid 3. Advisering bij terugkeer en re-integratie kan worden gecombineerd met ander advies dat in het kader van andere migratieprocedures in de lidstaat wordt verstrekt.
2. De lidstaten [...] **kunnen** informatie over terugkeer en re-integratie [...] **verstrekken** voorafgaand aan de uitvaardiging van het terugkeerbesluit [...].
3. De lidstaten zorgen [...] **voor de beschikbaarheid van programma's** voor terugkeer en re-integratie [...] die worden ondersteund of gefinancierd op nationaal of Unieniveau. Die programma's [...] **omvatten** [...] logistieke, financiële **of** [...] andere materiële of in natura verstrekte bijstand of stimulansen voor een onderdaan van een derde land, met inbegrip van re-integratiebijstand in het land van terugkeer.

4. Bijstand bij *terugkeer en* re-integratie is geen individueel recht en is geen voorwaarde voor de overnameprocedure.
5. De bijstand die via de programma's voor terugkeer en re-integratie wordt verleend[...], **kan** de mate van medewerking en naleving van de zijde van de onderdaan van een derde land weerspiegelen en kan mettertijd verminderen. Bij het bepalen van het soort en de omvang van de terugkeer- en re-integratiebijstand **kan** in voorkomend geval rekening worden gehouden met de volgende [...] criteria:
  - a. de medewerking van de betrokken onderdaan van een derde land tijdens de terugkeer- en overnameprocedure, zoals bepaald in artikel 21;
  - b. of de onderdaan van een derde land vrijwillig terugkeert of moet worden verwijderd;
  - c. of de onderdaan van een derde land onderdaan is van een derde land dat is opgenomen in de lijst in bijlage II bij Verordening (EU) 2018/1806;
  - d. of de onderdaan van een derde land is veroordeeld voor een strafbaar feit;
  - e. of de onderdaan van een derde land specifieke behoeften heeft, omdat hij een kwetsbare persoon, minderjarige, niet-begeleide minderjarige of gezinslid [...] is;
  - f. aanvullende criteria krachtens het nationale recht.**
6. De in dit artikel bedoelde bijstand wordt niet verleend aan onderdanen van derde landen die reeds een andere of dezelfde vorm van steun van een lidstaat of de Unie hebben ontvangen. De Unie, de lidstaten en Frontex zorgen voor samenhang en coördinatie op het gebied van re-integratiebijstand.

HOOFDSTUK IX

SLOTBEPALINGEN

Artikel 47

Noodsituaties

1. In situaties waarin een uitzonderlijk groot aantal onderdanen van derde landen moet terugkeren en de inrichtingen voor bewaring van een lidstaat of zijn bestuurlijk of gerechtelijk personeel hierdoor onverwacht zwaar worden belast, kan die lidstaat besluiten, voor de duur van de uitzonderlijke situatie, de overeenkomstig [...] **artikel 27, lid 1, artikel 33, lid 3, en artikel 38, lid 7**, bepaalde termijnen [...] te verlengen om dringende maatregelen met betrekking tot de omstandigheden van bewaring te nemen die afwijken van het bepaalde in artikel 34, lid 1, en artikel 35, lid 2.
2. De lidstaat die deze uitzonderlijke maatregelen neemt, stelt de Commissie onverwijld ervan in kennis. De Commissie wordt tevens door de lidstaat in kennis gesteld zodra de redenen voor het toepassen van deze uitzonderlijke maatregelen niet langer bestaan.
3. Dit artikel kan niet aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten wordt toegestaan af te wijken van hun algemene verplichting alle, algemene dan wel bijzondere, maatregelen te treffen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat zij aan hun verplichtingen uit hoofde van deze verordening voldoen.

[...] ³⁴ [...]

---

³⁴ [...]

[...]

Artikel 49

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing. Indien het comité geen advies uitbrengt, stelt de Commissie de ontwerputvoeringshandeling niet vast en is artikel 5, lid 4, derde alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 50

Verslaglegging

1. De Commissie brengt uiterlijk op [...] **vijf jaar na de inwerkingtreding van deze verordening**] en vervolgens om de vijf jaar verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad over de toepassing van deze verordening in de lidstaten en stelt, zo nodig, wijzigingen voor.
2. De lidstaten sturen de Commissie op haar verzoek uiterlijk negen maanden voordat deze termijn is verstreken, **indien beschikbaar**, de gegevens die zij nodig heeft om het **in lid 1 bedoelde** verslag op te stellen. **De Commissie gebruikt zo mogelijk de informatie die in het kader van Verordening (EG) 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad beschikbaar wordt gesteld.**

Artikel 51

Intrekking

1. Richtlijn 2008/115/EG wordt ingetrokken voor de door deze verordening gebonden lidstaten. Richtlijn 2001/40/EG en Beschikking 2004/191/EG van de Raad worden voor de door deze verordening gebonden lidstaten ingetrokken met ingang van de datum van bekendmaking van het in artikel [...]7, **lid 8**, bedoelde uitvoeringsbesluit.
2. Verwijzingen naar de ingetrokken richtlijnen gelden als verwijzingen naar deze verordening en worden gelezen volgens de concordantietabel in de bijlage.

Artikel 52

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. **Zij is van toepassing met ingang van [twee jaar na de datum van inwerkingtreding]. Artikel 4, lid 3, punten a), b), d) en g), artikel 7, leden 8 en 9, en artikel 17 zijn evenwel van toepassing vanaf de inwerkingtreding.**

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter
